

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Spolupráce zahraničních studentů programu Erasmus+ na VŠB – TU Ostrava s podniky v
Moravskoslezském kraji

Tools for Connecting Foreign Students Studying Through Erasmus+ Programme at
VSB – TU Ostrava with the Companies in the Moravian-Silesian Region

Student:

Daniel Walczysko

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Bc. Monika Mynarzová, Ph.D.

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání bakalářské práce

Student: **Daniel Walczysko**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6210R004 Eurospráva

Téma: Spolupráce zahraničních studentů programu Erasmus+ na VŠB - TU Ostrava s podniky v Moravskoslezském kraji
Tools for Connecting Foreign Students Studying Through Erasmus+ Programme at VSB - TU Ostrava with the Companies in the Moravian-Silesian Region

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska volného pohybu osob a postavení cizinců na vnitřním trhu Evropské unie
 3. Nástroje podpory propojení zahraničních studentů VŠB - TU Ostrava a firem v Moravskoslezském kraji
 4. Analýza výsledků dotazníkového šetření včetně návrhů a doporučení
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- BORKOVEC, A., KRULIŠ, K., NAVRÁTIL, P., SÝKORA, M., ŠMEJKAL, V. a V. VILÍMKOVÁ. *Právní nástroje odstraňování překážek fungování vnitřního trhu EU*. Praha: Eva Rozkotová, 2014. ISBN 978-80-87975-19-0.
- KUNERTO VÁ, Tereza. *Pracovník v Evropské unii: za prací, studiem a na dovolenou v Evropě "jen" s právem EU*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-032-1.
- TRYFONIDOU, Alina. *The Impact of Union Citizenship on the EU's Market Freedoms*. Oxford: Hart, 2016. ISBN 978-1-5099-2207-9.

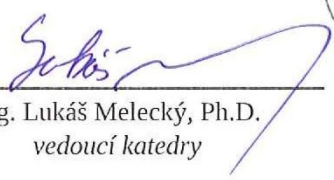
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Bc. Monika Mynarzová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 07.05.2020

Ing. Lukáš Melecký, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně.

V Ostravě dne 15. května 2020

.....
Daniel Walczysko

Poděkování

Děkuji Ing. Bc. Monice Mynarzové, Ph.D. za trpělivost, ochotu a pomoc, kterou mi poskytla při vypracování bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod.....	4
2	Teoretická východiska volného pohybu osob a postavení cizinců na vnitřním trhu Evropské unie	6
2.1	Volný pohyb osob prizmatem jednotlivých stupňů ekonomické integrace	7
2.2	Vnitřní trh Evropské unie.....	10
2.2.1	Vývoj vnitřního trhu	11
2.2.2	Svobody vnitřního trhu	12
2.2.3	Volný pohyb osob a občanství Evropské unie.....	13
2.2.4	Volný pohyb pracovníků	14
2.2.5	Volný pohyb studentů.....	14
2.3	Postavení cizinců na vnitřním trhu.....	16
2.3.1	Práva dlouhodobě pobývajících rezidentů	17
2.3.2	Status cizince České republiky v Evropské unii.....	18
3	Nástroje podpory propojení zahraničních studentů Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava a firem v Moravskoslezském kraji	19
3.1	Charakteristika Moravskoslezského kraje.....	19
3.2	Dostupné nástroje a služby.....	21
3.2.1	Evropský portál pracovní mobility	21
3.2.2	Erasmus Student Network	22
3.2.3	Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava.....	24
3.2.4	Centrum na podporu integrace cizinců	25
3.3	Expat centrum Ostrava	27
4	Analýza výsledků dotazníkového šetření včetně návrhů a doporučení	28
4.1	Definice problému a cíl výzkumu	28
4.2	Výsledky dotazníkového šetření	29
4.3	Návrhy a doporučení	39
5	Závěr	41
	Seznam použité literatury	43
	Seznam zkratk	47
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Tématem mé bakalářské práce je spolupráce zahraničních studentů programu Erasmus+ na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava s podniky v Moravskoslezském kraji. Toto téma bylo zvoleno na základě mého působení ve studentské organizaci, jež se nazývá Erasmus Student Network VSB-TUO. Tato studentská organizace je zaměřena primárně na zahraniční studenty, kterým pomáhá se začleňováním do nového kulturního a studijního prostředí. Poznání nových lidí ze zahraničí pro mě bylo přínosem a motivací pro absolvování jednoho ze semestrů mého studia v zahraničí. Během svého působení v již zmíněné organizaci jsem pochopil, že se v Moravskoslezském kraji zahraničním studentům líbí a v mnoha případech zde chtějí setrvat déle než jeden semestr. Vhodným řešením, jak v kraji setrvat déle může být vykonávání stáže v jednom z lokálních podniků. Problém však nastává již při propojování zahraničních studentů s místními podniky, které nemají o studenty neovládající český jazyk zájem. Je tedy nutné analyzovat stávající nástroje umožňující propojování zahraničních studentů a podniků a zároveň služby, jež studentům mohou rozšířit kompetence pro snazší propojení s podniky.

Během posledních let se v kraji vytvářela myšlenka o vzniku Expat centra. Expat centra fungují ve větších městech po celém světě za účelem přilákání expertů v pracovní rovině a jejich udržování na pracovních trzích daných regionů. Služby Expat center jsou poté vytvářeny dle aktuálních potřeb daných regionů. Vhodnou formou, jak propojovat zahraniční studenty s podniky, by mohla být nově navržená komplexní služba Expat centra Ostrava. Potřebou však zůstává analyzovat aktuální služby, ověřit zájem studentů a vytvořit charakteristiku uchazečů a vhodný model stáže.

Cílem bakalářské práce je na základě analýzy vytvořit přehled dostupných nástrojů v oblasti vyhledávání stáží v Moravskoslezském kraji a služeb umožňujících rozvoj kompetencí osob ucházejících se o stáž, které mohou být využity studenty programu Erasmus+ na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava. Dalším cílem práce je na základě výsledků dotazníkového šetření navrhnout doporučení, která povedou k vytvoření nových služeb v rámci Expat centra Ostrava s cílem propojovat zahraniční studenty s podniky v Moravskoslezském kraji.

Po úvodní kapitole následuje kapitola druhá, jež je zaměřena na teoretická východiska volného pohybu osob a postavení cizinců na vnitřním trhu Evropské unie.

V další kapitole je pojednáváno o jednotlivých stupních ekonomických integrací, které jsou nutné pro pochopení fungování vnitřního trhu a jeho podstaty, dále o vnitřním trhu Evropské unie a jeho vývoji od vzniku Evropského společenství uhlí a oceli, o volném pohybu osob, včetně občanství Evropské Unie a volném pohybu pracovníků, studentů a postavení cizinců na vnitřním trhu Evropské unie.

Ve třetí kapitole je charakterizován Moravskoslezský kraj, jeho vývoj, aktuální problémy a postavení cizinců na regionálním trhu práce, v druhé části jsou analyzovány nástroje, které mohou být použity na vyhledávání stáže a služby umožňující rozvoj kompetencí zahraničních studentů Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava přes program Erasmus+. V neposlední řadě je zde popsáno Expat centrum Ostrava, jež se může stát nositelem nově navržené služby usnadňující zahraničním studentům propojování s firmami v tomto kraji.

V rámci kapitoly čtvrté jsou analyzována data, která byla získána dotazníkovým šetřením mezi zahraničními studenty, kteří absolvují nebo absolvovali studijní program Erasmus+ na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava. Na počátku je definován cíl dotazníkového šetření a poté jsou interpretovány jeho výsledky. Na konci kapitola se vyskytují návrhy a doporučení, které vyplynuly z provedené analýzy a dotazníkového šetření.

Teoretická část bakalářské práce byla vytvořena na základě sekundárních dat, která byla získána z české i zahraniční odborné literatury a elektronických zdrojů. Analytická část byla vytvořena na základě primárních dat, která byla získána dotazníkovým šetřením. Dotazníkové šetření probíhalo během měsíce března roku 2020 a zúčastnilo se jej 209 respondentů. V bakalářské práci je využito metody analýzy a syntézy.

2 Teoretická východiska volného pohybu osob a postavení cizinců na vnitřním trhu Evropské unie

Předmětem kapitoly je primárně vnitřní trh. V první části jsou charakterizovány jednotlivé stupně ekonomické integrace, dle „aktuálnějšího“ modelu. Starší „klasický“ Balassův model z roku 1966, totiž neměl možnost tyto jednotlivé stupně napojit na Evropskou unii, která se pomocí jednotlivých integračních stupňů vyvíjela. Aktuálně se Unie nachází na úrovni formativní hospodářské a monetární unie.

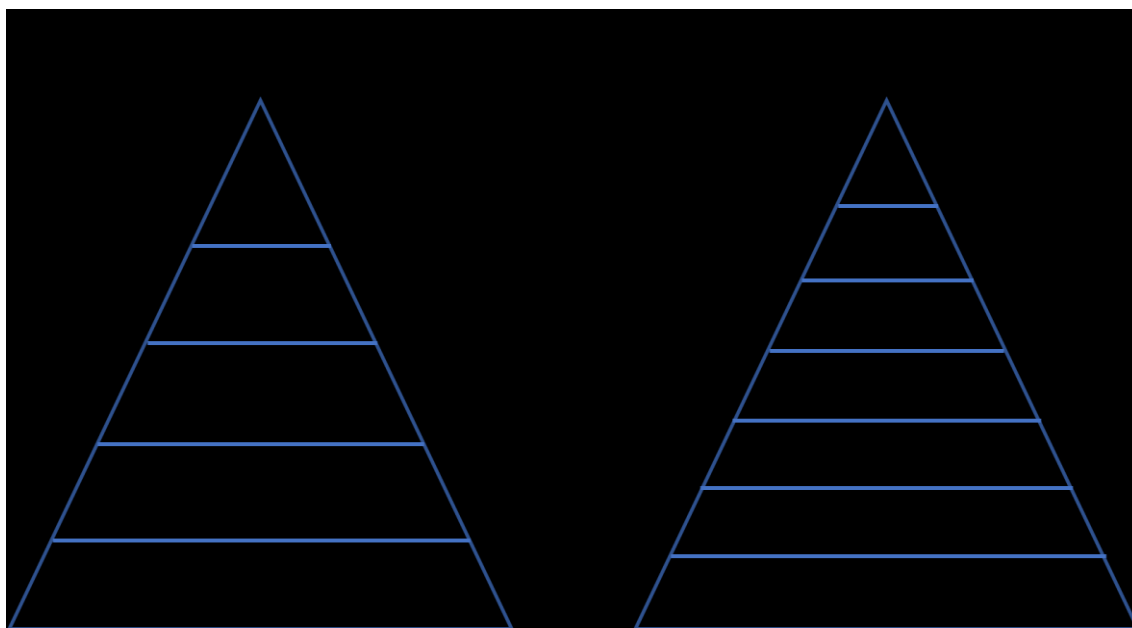
Tyto informace jsou potřebné pro představu o vnitřním trhu, který se začíná vytvářet již při celní unii, kdy vzniká společný celní sazebník a začínají se tvořit určité společné obchodní politiky států, jež mají za cíl více tyto státy provázat, a tedy prohloubit jejich spolupráci. Ve stupni primární hospodářské unie, lze pozorovat, počátek fungování tělesa, které nazýváme jako společný trh. Společný trh vytváří vhodné podmínky pro odstraňování překážek a bariér na trhu mezi jednotlivými státy pro pohyb osob, zboží a kapitálu. Ve stupni rozvinuté hospodářské unie na příkladu Evropské unie vznikl vnitřní trh jako takový. Ten dal za vznik čtyřem základním svobodám volného pohybu, mezi které řadíme volný pohyb osob, kapitálu, služeb a zboží. Ve stupních formativní hospodářské a monetární unie a úplné hospodářské a monetární unie dochází k zavádění jednotné měny, na níž se váže vznik nových politik a pravomocí integrace a vytváření nadnárodních orgánů pro kontrolu dané jednotné měny, dochází k prohlubování vnitřního trhu, které dělá volný pohyb snazší. Jako poslední úroveň ekonomické integrace je zmíněna hospodářská a politická unie, jež dává vzniknout integraci měnící ve federaci.

Ve druhé části je přiblížen vnitřní trh, je popsán vývoj od dob Společenství, jsou přiblíženy základní svobody se zaměřením na volný pohyb osob, občanství Evropské unie a volný pohyb pracovníků a studentů. Další část je věnována postavení cizinců na vnitřním trhu. Na počátku jsou vysvětleny některé nezbytné pojmy, dále jsou přiblíženy práva a povinnosti cizinců.

2.1 Volný pohyb osob prizmatem jednotlivých stupňů ekonomické integrace

Ekonomická integrace je nejčastější forma integrace států, která se vytváří omezením či rušením obchodních překážek mezi integrovanými zeměmi. V mnoha případech dochází k prohlubování vztahů, a tak se liberalizace vzájemného obchodu mění až na spolupráci hospodářskou a poté je možné docílit úplné politické integrace. Výhody ekonomické integrace se dělí na tři kategorie: výhody obchodní, výhody zaměstnanostní a výhody politická kooperace (Kenton, 2020).

Obrázek 2.1: Modely ekonomické integrace

Zdroj: Zlý, vlastní zpracování

Postupné prohlubování a větší intenzita spolupráce se projevují jako stupně ekonomické integrace. Na obrázku číslo 2.1. jsou vyobrazeny dva modely, které lze použít k určení aktuální situace dané ekonomické integrace, z těchto schémat ve tvaru trojúhelníku lze vyčíst, že každý vyšší stupeň může být dosažen pouze pokud je již integrace ve stavu, na kterém další stupeň stojí. Prvním modelem je „klasické“ členění neboli Balassův model (1966) do 5 stupňů integrace, je to vyobrazení integračních procesů 50. a 60 let a druhým modelem je model přednášen Kaňou (2010) tzv. „aktuálnější“ model. Tento model je rozdělen do 7 stupňů a následuje aktuální integrační procesy Evropské unie.

Nejnižší stupněm ekonomické integrace je tzv. **pásmo volného obchodu** (*Free Trade Area*). V praxi se často jedná o obchod s průmyslovými komoditami. Podle definice všeobecné dohody o clech a obchodu (kap. XXIV, sv. I. část III, 1994) je pásmo volného obchodu charakterizováno následovně: „*Pod oblastí volného obchodu je třeba rozumět skupinu dvou či více celních území, ve kterých jsou odstraněna cla a ostatní restriktivní opatření na veškerý obchod mezi smluvními územími v těch výrobcích, které mají svůj původ ve zmíněných územích*“. Prvek, jenž nejčastěji komplikuje pásmo volného obchodu je potřeba prokazování původu zboží, které předchází možnému nakupování zboží ve třetí zemi za nižší cenu, největšími problémy je administrace a metodika, jak prokazovat, odkud zboží pochází. Zónu (pásmo) volného obchodu, lze chápat, jako předstupeň dalších stupňů regionální integrace. Pro fungování tohoto stupně je postupně potřebné zavádění trvale fungujících institucí, které vytvářejí zároveň základ pro rozvoj vztahů a budoucího vývoje ekonomické integrace mezi zeměmi (Zlý, 2009).

Druhou úrovní ekonomické integrace je **celní unie** (*Customs Union*). Celní unie může mít bilaterální nebo multilaterální charakter. Rysy charakteristické pro tento stupeň jsou:

- odstranění obchodních bariér, které komplikují volný pohyb komodit členských států,
- vytvoření jednotného celního území spojením jednotlivých národních území,
- společná celní politika, daná celním sazebníkem, vůči zemím mimo integrační seskupení,
- potvrzení původu zboží není nutné mezi hranicemi jednotlivých zemí (zboží, které již bylo procleno je považováno jako zboží domácí),
- jednotná obchodní politika celého uskupení,
- existence trvalých společných orgánů (koordinace činnosti a redistribuce přínosů z cel).

Na celní unii bylo zprvu nahlíženo jako na izolovanou skupinu zemí nefungujících efektivně vůči zemím mimo uskupení. V dnešní době je celní unie považována za uskupení integrující se do světové ekonomiky, na níž má vliv a zároveň je jí ovlivňována (Majerová, 2007).

Překročením integrace oběhové sféry (ze sféry obchodu do sféry výroby) se z celní unie stává **primární hospodářská unie** (*Primary Economic Union*). Tento stupeň se nachází v aktuálnějším modelu stupňů ekonomické integrace v klasickém modelu je

tento stupeň spojen spolu s rozvinutou hospodářskou unií pouze do hospodářské unie. Primární hospodářská unie doplňuje společný trh:

- odstraňováním nebo částečným omezováním překážek, pro snazší volný pohyb služeb, pracovních sil a kapitálu;
- přechodem integračních organizací k úzké spolupráci v určitých dílčích hospodářských politikách (soutěžní politika, politika sociální, pracovní zákonodárství apod.).

Dochází tedy nejen k integraci trhů a investičních činností, ale hospodářské politiky jednotlivých států. V počátečních fázích hospodářské unie lze pozorovat pomalejší dynamiku integračních opatření, a to ani v míře, ve které se pohybuje zboží v celní unií. Primární hospodářská unie označuje počáteční etapu formování „společných trhů“, ve které se odbourávají viditelné překážky pomocí nezbytné koordinace hospodářských politik (Zlý, 2009).

Příčinou změny primární hospodářské unie na **rozvinutou hospodářskou unií** (*Wider Economic Union*) je úplné odstranění překážek (viditelných i neviditelných), které omezují volný pohyb zboží a výrobních faktorů. Tento stupeň se stává jakýmsi samovolným mechanismem, který nepřerušují žádné protekcionistické podněty a tím se snižuje stagnace integrace a desintegrace. Tento stupeň je esenciálním pro fungování měnové unie (Majerová, 2007).

Následujícím stupněm je **formativní hospodářská a měnová unie** (*Formative Economic and Monetary Union*). Nachází se v aktuálnějším modelu stupňů ekonomické integrace v klasickém modelu je tento stupeň spojen spolu s úplnou hospodářskou a monetární unií pouze do hospodářské a monetární unie. Měnovou unií můžeme podle Roberta Raymonda (s. 21, 1995) definovat jako „*Měnovou unií možno definovat jako upuštění od národních měn, které by mohly navzájem nabývat různých hodnot. Je tedy charakterizována přijetím pevných a nerevidovatelných směnných kurzů a současným odstraněním veškerých devizových omezení v měnové oblasti nebo zavedením jednotné měny... V takovém případě existuje jen jediný systém cen, platný pro všechny země dané oblasti...*“

Tento počáteční tvar tedy můžeme rozdělit na:

- asymetrickou formu – uchování národních měn, integrující se státy se pouze domluví na tom, která z centrálních bank bude dominující a bude určovat měnovou politiku zemí v integračním uskupení;
- symetrickou formu – vzniká jednotná měna integračního uskupení, která nahrazuje měny národní (Raymond, 1995).

Mezi hlavní znaky tohoto stupně integrace patří existence jednotné měny, jednotná měnová politika a společný měnový orgán na nadstátní úrovni (Zlý, 2009).

Postupným rozvojem předchozího stupně, tedy formativní hospodářské a měnové unie se vytváří stupeň úplné **hospodářské a měnové unie** (*Full Economic and Monetary Union*). Tento stupeň je charakteristický především větším okruhem vzájemně koordinovaných politik (např. přechod měnové politiky k politice fiskální), zároveň je nutné další sjednocování ostatních politik, jako jsou politiky sociální, daňová, regionální apod. (Majerová, 2007)

Vyústěním hospodářské a měnové unie je **hospodářská a politická unie** (*Economic and Political Union*). Tento stupeň integrace, je možné zrealizovat, pouze za předpokladu politické vůle zúčastněných států a národů. K vytvoření uceleného systému součinnosti na stupni politickém je potřeba stále užší ekonomické a politické integrační spolupráce. Cesta k tomuto systému bývá velmi obtížná, jelikož jí přechází předpoklad, že se státy domluví na všech politických oblastech, mezi které patří i ty citlivější jako je například sociální nebo daňová politika států. Výsledkem politické unie může být federace, konfederace či teoretický unitární stát (Zlý, 2009).

2.2 Vnitřní trh Evropské unie

Vnitřní trh již od počátku není pouze ekonomickým nástrojem, jedná se o politický projekt. Kaňa (2010) uvádí, že vytvoření „Jednotného vnitřního trhu“ bylo reakcí Evropského společenství uhlí a oceli na ekonomické zaostávání za ostatními centry světové ekonomiky, kterými byli Spojené státy americké a Japonsko. Možností, která mohla vylepšit postavení Společenství ve světové ekonomice byl právě vnitřní trh bez hranic.

Z ekonomického pohledu je vnitřní trh hlavní součástí a největším přínosem evropské integrace, jelikož umožnil odstranění tradičních bariér (celní, obchodní, technické, administrativní, daňové aj.) mezi trhy členských států. Společné úsilí států

vytvořilo hospodářský prostor, ve kterém jsou naplňovány čtyři svobody: svoboda pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. Díky postupnému prohlubování a zdokonalování fungování vnitřního trhu, byla v roce 1999 přijata jednotná měna a bylo dosaženo další fáze integračního procesu, tzv. formativní hospodářské a měnové unie (Mynarzová a Kaňa, 2014).

2.2.1 Vývoj vnitřního trhu

První a nejstarší částí pro vznik vnitřního trhu bylo vytvoření společného trhu, jenž je dle „klasické“ integrační teorie chápán jako stupeň mezi celní a hospodářskou unií (Šišková, 2012). *„Společný trh zahrnuje vytvoření celní unie se zrušením dovozních a vývozních cel a kvantitativních omezení pro obchodu mezi členskými státy a ostatních opatření s obdobným účinkem, zákaz diskriminace a zavedení společného celního sazebníku a společné obchodní politiky vůči třetím státům“ (Smlouvy EHS, 1957).*

Společný trh lze tedy brát jako předchůdce trhu vnitřního, který měl pro fungování Společenství takový význam, že se tyto státy označovaly jako „státy společného trhu“. I přesto, že dosažení společného trhu v roce 1967, ve kterém byla zahrnuta celní unie, volný pohyb pracovníků, služeb a kapitálu, bylo bráno jako významný úspěch, byl tento projekt v osmdesátých letech označován za stagnující, kvůli nedostatečnému propojení národních trhů zemí. Ve snaze o větší propojenost členských států a odstranění překážek (kontroly na vnitřních hranicích, vymýcení fragmentace trhu Společenství, překonání bezpečnostních opatření), které nebyly společným trhem vymýceny se zrodila nová myšlenka, která žádala vytvoření „jednotného vnitřního trhu“ (Šišková, 2012).

Koncepce vytvoření jednotného vnitřního trhu byla nazývána jako Program 1992 (projekt počítal s vytvořením jednotného vnitřního trhu mezi lety 1985-1992). Tato koncepce měla za úkol reformovat Evropské společenství, reagující na aktuální konkurenční výzvy a rozšiřování ES o další státy. Koncepce tedy navrhovala přechod na užší spolupráci, než byl společný trh uváděný v Římských smlouvách (1957). Klíčovým úkolem bylo doplnit stávající primární komunitární legislativu pomocí tzv. Jednotného evropského aktu. Je nutno dodat, že se jednalo se o první revizi zakládajících smluv Evropského společenství uhlí a oceli (Kaňa, 2010).

V roce 1985 byla vydána Bílá kniha o dokončení vnitřního trhu, označována jako Cockfieldova zpráva, která charakterizovala 282 částí legislativy, na nichž se musely

státy domluvit a implementovat je, aby mohl být vytvořen jednotný vnitřní trh. Bíla kniha charakterizovala tři největší překážky:

- Fyzické – kontroly zboží a osob na vnitřních hranicích;
- Technické – obsáhlý seznam rozdílných národních předpisů, bránící volnému pohybu zboží, služeb a pracovníků;
- Daňové – různé výše sazeb nepřímých daní, které vyžadovaly kontrolu zboží na vnitřních hranicích Společenství (McCormick a Olsen, 2014).

V roce 1988 byla předložena studie o přínosech vnitřního trhu. Jednalo se o tzv. Cecchiniho zprávu, která sledovala efekty zavedení vnitřního trhu a analyzovala hospodářské důsledky společného vnitřního trhu. Závěrem zprávy bylo zjištění, že při odstranění všech překážek na vnitřním trhu bude možné ušetřit asi 200 miliard evropských zúčtovacích jednotek (předchůdce evropské společné měny eura), což představuje asi 6,5 % hrubého domácího produktu členských států (Urban, 2020).

Dne 7. února 1992 je v Maastrichtu přijata Smlouva o Evropské Unii nebo Maastrichtská smlouva, která definuje pravidla o budoucí jednotné měně a zahraniční a bezpečnostní politice států Unie. Mimo jiné stanovuje užší spolupráci ve věci spravedlnosti a vnitřních věcí států. Dle SEU oficiálně vzniká Evropská unie, na kterou 1.ledna 1993 navazuje jednotný trh (Evropská unie, 2019).

2.2.2 Svobody vnitřního trhu

Čl. 26 SFEU definuje vnitřní trh jako prostor bez vnitřních hranic, ve kterém je zajištěn volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a osob. Vymezením těchto čtyř komponentů vnitřního trhu vznikla koncepce tzv. „čtyř základních tržních svobod“, kterými jsou:

- volný pohyb zboží;
- volný pohyb služeb;
- volný pohyb kapitálu a plateb;
- volný pohyb osob.

Přechodem od původního společného trhu Společenství tedy nedochází ke kvantitativnímu posunu, tedy rozšíření počtu základních svobod, dochází však k posunu kvalitativnímu. Unijní právo je tedy schopno odstraňovat překážky bránící volnému pohybu jedné ze čtyř základních svobod a je schopno vytvářet, či rozvíjet některé z doprovodných politik vnitřního trhu. Významným kvalitativním posunem z trhu

společného je občanský prvek primárně ovlivňující volný pohyb osob, které získali právo se v Unii pohybovat za účelem občanským, a ne pouze ekonomickým, jak tomu bylo do té doby (Tomášek et al. 2017).

2.2.3 Volný pohyb osob a občanství Evropské unie

Účelem volného pohybu osob, jako jedné ze čtyř svobod bylo vytvořit vhodné ekonomické zázemí, ve kterém je možný pohyb lidského faktoru mezi členskými státy. Cílem bylo dostat pracovníky ze zemí, ve kterých pro ně není uplatnění do zemí s nedostatkem dané pracovní síly. Pohyb osob byl teda zamýšlen čistě jako ekonomický nástroj, který umožňoval pohyb osobám hledajícím zaměstnání, či osobám se záměrem podnikat ve státě jiném (Barnard, 2010).

Pro fungování hospodářské unie je charakteristické, že se v tomto integračním stupni nenacházejí žádné překážky a hospodářské faktory se mohou pohybovat volně, a to včetně osob, které jsou neekonomicky aktivní (důchodci, studenti). Pokud by se tato charakteristika nenaplnovala, nebylo by možné dosahovat vyšších stádií procesu ekonomické integrace. Spolu se schválením Jednotného Evropského aktu (1987) a Maastrichtskou smlouvou (1993) byl založen tzv. Institut občanství Evropské unie, který můžeme tedy chápat, jako jeden z nástrojů, který pomáhá odstraňovat překážky na vnitřním trhu EU (Borkovec et al. 2014).

Občanství Evropské unie, tedy dle článků 9 SEU a článku 20 SFEU náleží všem občanům všech členských zemí Evropské unie. Vymezení státní příslušnosti je v gesci členských států. Prvním příkazem Maastrichtské smlouvy bylo odstranění diskriminace pracovníků podle jejich státní příslušnosti, ve vztahu k přijímání do práce, odměňování, přerazování, úpravě pracovních podmínek aj.

Dle Kunové a Svitany (2008) vztah občana EU je charakterizován základními právy a povinnostmi občana a jeho spoluúčasti na politickém dění. Pokud osoba získá státní občanství státu Unie získává zároveň občanství EU, pokud však osoba ztratí občanství dané členské země, přichází rovněž o občanství unijní. Občanství Unie můžeme charakterizovat dle článku 17 smlouvy o založení ES: *"Každá osoba, která má státní příslušnost členského státu, je občanem Unie. Občanství Unie nenahrazuje, nýbrž doplňuje státní příslušnost členského státu"*.

Mezi práva občanů patří mimo právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států rovněž právo volit a být volen do Evropského parlamentu, na území třetí

země, kde nemá zastoupení země, ke které přísluší, má nárok na diplomatickou a konzulární ochranu kterékoliv členské země. Vůči Evropskému parlamentu má občan petiční právo a zároveň má právo na využití služeb evropského veřejného ochránce práv a pomoci orgánů a poradních institucí Unie v jednom z jazyků Smluv (Čl. 19. SFEU).

2.2.4 Volný pohyb pracovníků

Jelikož se ve své práci zabývám spoluprací mezi firmami a zahraničními studenty, bylo by vhodné definovat a rozšířit znalosti o pracovnících, kteří chtějí pracovat v jiné zemi Evropské unie.

Pojem pracovník je použit ve Článku 45 SFEU, definice tohoto pojmu se však v žádné z částí Smluv nenachází. Pojem pracovník byl poprvé definován v 60. letech judikaturou soudního dvora Evropské unie. Pracovníkem chápeme osobu, která je zaměstnána a pro svého zaměstnavatele vykonává po určitou dobu činnost, za kterou dostává odměnu, jedná se o občana EU. Je třeba rozlišit tento unijní pojem od pojmů národních, které spolu nemusí nezbytně souhlasit (Šišková, 2012)

Kunertová (2014) vymezuje základní práva pracovníků z členských zemí následovně: možnost práce bez omezení, ucházení se o práci v jiném členském státě a zacházení ve stejné míře, jaká je nabízena zaměstnancům z daného státu. Čl. 45 SFEU dává pracovníkům právo ucházet se o skutečně nabízená místa, pohyb mezi členskými státy za tímto účelem; pobyt v některém ze států za účelem výkonu zaměstnání; setrvání na území daného státu, kde pracovník vykonával práci i po jejím skončení. Kunertová dále rozděluje práva na dvě skupiny, práva prvotní a práva následná. Práva prvotní jsou práva na volný pohyb a pobyt, které popisují práva přesunu na jiné území a následné setrvání na něm. Práva následná jsou pak vnímána, jako práva, která pracovník získává kvůli vykonanému pohybu. Mezi tyto práva řadí právo na rovné zacházení a stejné sociální a daňové výhody, které mají zaměstnanci v daném státě. Pracovníci, občané EU, mají rovněž všechna práva, která jim jako občanům EU náleží dle článků 20 až 25 SFEU.

2.2.5 Volný pohyb studentů

Právní úpravu vzdělávací politiky Evropské unie a volného pohybu studentů je možné nalézt jak v primárních právních dokumentech, tak v sekundární legislativě. Odborné vzdělávání bylo v Římských smlouvách již od počátku evropské integrace. Pravomoci v oblasti vzdělávací politiky byly Evropské unii uděleny Maastrichtskou

smlouvou. Tato politika od počátku integračních procesů výrazně posílila na významu a má evidentní spojitost s aktuálním stavem volného pohybu osob (Syllová, 2010).

Program Erasmus+

Vzdělávací program Erasmus+, program Evropské unie, jehož cílem je podporovat vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport v Evropě disponuje rozpočtem ve výši 14,7 miliardy eur. Celkově tento program poskytuje možnost studia, vzdělávání a získávání zkušeností v zahraničí více než 4 miliónům Evropanů. Tento program, který funguje v období let 2014-2020 má za cíl:

- snižovat nezaměstnanost, primárně mezi mladými lidmi,
- propagovat vzdělávání dospělých, přednostně v oblastech dovedností a znalostí po kterých je na trhu práce poptávka,
- motivovat mladé lidi k účasti na rozvoji demokratické společnosti v Evropě,
- podporovat inovace spolupráci a reformy,
- omezit míru předčasného ukončování studia,

a podporovat spolupráci a mobility mezi Evropskou unií a partnerskými zeměmi. Program Erasmus+ je zaměřen jak na jednotlivce z řad různých věkových kategorií, kteří mají zájem se vzdělávat v zahraničí, tak na organizace, mezi které mohou patřit například univerzity, vzdělávací instituce, vzdělávací instituce nebo soukromé podniky (Evropská komise a, 2020).

Na studenty, kteří studují vysokou školu v jiné členské zemi než v té, jejíž jsou příslušníky, se vztahují určitá práva i během studia na vysoké škole:

Právo studia na vysoké škole – občané Evropské unie mají právo studovat na vysoké škole ve všech členských státech za stejných podmínek, jako státní příslušníci dané země. Podmínky k přijetí se však mohou v jednotlivých zemích a na jednotlivých školách lišit;

Právo pobytu v jiné členské zemi Evropské unie – náleží studentovi, který v dané zemi studuje pokud:

- je zapsaný ke studiu ve vzdělávací instituci, která je akreditovaná ministerstvem školství dané země,
- má dostatečný příjem (bez ohledu na zdroj), s kterým nebude nucen žádat o sociální dávky v dané zemi,

- má sjednané zdravotní pojištění, které kryje veškerá rizika v dané zemi.

Pokud však studium nepřesahuje dobu 3 měsíců, k pobytu stačí platný občanský průkaz nebo pas;

Právo na finanční podporu během studia – občané Evropské unie, kteří studují na vysoké škole v jiné členské zemi mají nárok na:

- stejnou výši školeného, jako státní příslušníci dané země,
- stejná stipendia na pokrytí školného jako občané dané země (Úřad pro publikace Evropské unie, 2019).

2.3 Postavení cizinců na vnitřním trhu

Na začátku podkapitoly je nutné definovat některé pojmy:

- cizinec – označení fyzické osoby, která není občanem České republiky, včetně občana Evropské unie, takto cizince definuje zákon o pobytu cizinců (zákon 326/1999, § 1, odstavec 2);
- státní příslušník třetí země – jedná se o občana země, která není součástí Evropské unie a zároveň se nejedná o občana Islandu, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska,
- imigrant – cizinec, který přichází do jiné země, než je ta jejíž je občan a jeho pobyt má dlouhodobý charakter (Ministerstvo vnitra České republiky, 2020),
- dlouhodobě pobývajícím rezident – státní příslušník třetí země, jež získal právní postavení dlouhodobě pobývajícím rezidenta (Čl. 2 odst. b) směrnice 2003/109/ES).

Společná cizinecká a azylová politika Evropské unie, včetně společného azylového systému představovala významnou součást (amsterodamského) cíle EU o vytvoření oblasti svobody, bezpečnosti a práva. Základním koncepčním dokumentem dané oblasti se stal Stockholmský program, který obsahuje část: „Evropa jako prostor odpovědnosti, solidarity a partnerství v záležitostech migrace a azylu.“ Tento dokument poukazuje na budoucí demografické problémy, kterým bude Evropská unie čelit a nutnost zakotvení pružných přistěhovaleckých politik potřebných pro hospodářský rozvoj a výkonnost unie. Unie uznává, že přistěhovalectví za účelem zaměstnání, může mít pozitivní dopad na hospodářský rozvoj a zvýšení konkurenceschopnosti, z toho důvodu EU podporuje vytváření pružných režimů pro přijímání migrantů, kteří chtějí v EU pracovat pod podmínkou ochrany trhů práce členských států a zásady upřednostňování pracovníků z Unie (Šišková, 2012).

Dle článku 4. odstavce 1 směrnice 2003/109/ES mohou status dlouhodobě pobývacího rezidenta získat příslušníci třetích zemí, pokud na území jednoho z členských států legálně pobývali bezprostředně před podáním příslušné žádosti nepřetržitě alespoň pět let.

Dle článku 5. odstavce 1 směrnice 2003/109/ES státy EU požadují po příslušnících třetích zemí, aby měli pro potřeby vlastní a potřeby svých rodinných příslušníků zajištěné stálé a pravidelné příjmy, jež dostačují k zajištění výživy, bez využívání systému sociální podpory dané země Evropské unie a dále po nich vyžadují zdravotní pojištění, které pokrývá rizika, které jsou běžně kryty pro občany dané členské země. Dle odstavce 2 pak mohou země EU vyžadovat dodržování integračních opatření státními příslušníky třetích zemí, které budou v souladu s vnitrostátním právem. Dle Šiškové (2012) náleží dlouhodobě pobývajícím rezidentům podobná práva a povinnosti, která náleží i občanům Evropské unie.

2.3.1 Práva dlouhodobě pobývajících rezidentů

Mezi práva, která dlouhodobě pobývajícím rezidentům náleží, patří:

Procedurální záruky – dle článku 10. odstavce 1 směrnice daný příslušník třetí země má právo na informace o rozhodnutí, týkající se jeho právního postavení, a to jak jeho přiznání, tak odnětí. O tomto rozhodnutí bude příslušníkovi třetí země oznámeno dle odpovídajících oznamovacích postupů dle vnitrostátního práva. Dojde-li k zamítnutí žádosti, má dotčená osoba právo podat žádost na opravný prostředek;

Rovné zacházení – dle článku 11. odst. 1 směrnice dlouhodobým pobývajícím rezidentům jsou přiznána práva rovného zacházení, jako s občany EU v oblastech:

- uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci;
- sociální zabezpečení, sociální podpora a sociální ochrana;
- daňové výhody;
- přístup ke zboží a službám k nabídce výrobky a služeb určených pro veřejnost a k možnostem získání bydlení;
- svoboda sdružování a spolčování v odborových organizacích, ve svazech zaměstnavatelů nebo v organizacích profesních skupin;
- volná přístup na území dotyčného státu v rámci omezení stanovených oblastí z důvodu bezpečnosti vnitrostátními právními předpisy;

Ochrana proti vyhoštění – země Evropské unie se dle článku 12. mohou rozhodnout o vyhoštění dlouhodobě pobývajících rezidentů pouze, jsou-li dotyčné osoby skutečným a dostatečným ohrožením veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti;

Pobyt v ostatních členských státech – dle článku 14. získávají dlouhodobě pobývající rezidenti právo pobytu v jiných členských zemích Evropské unie, než je členský stát, kde získali státu dlouhodobě pobývajícího rezidenta, na období delší než 3 měsíce za předpokladu nalezení zaměstnání nebo vytvoření samostatně výdělečné činnosti; studia nebo odborného vzdělávání; jiných důvodů stanovených právem daného státu (Bux, 2019).

2.3.2 Status cizince České republiky v Evropské unii

Pokud cizinec nabyt v České republice statutu dlouhodobě pobývajícího rezidenta nebo právnické osoby náleží mu určitá privilegia:

- Cizinec jako fyzická osoba v České republice – pokud získal cizinec na území České republiky status dlouhodobě pobývajícího rezidenta a zajistil-li si oprávnění podnikatele, má na základě Směrnice 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků z třetích zemí, kteří jsou dlouhodobými rezidenty, právo, aby s ním bylo zacházeno jako s podnikatelem České republiky, nikoliv občanem třetí země;
- Cizí právnická osoba v České republice – rozdělení právnických osob na české a zahraniční závisí na státu, ve kterém se nachází sídlo dané právnické osoby. Pokud tedy byla firma založena na území České republiky a její sídlo se tam i nachází, jedná se z pohledu evropského práva o českou právnickou osobu, i když osoby, které firmu založily jsou občané třetích států. Z pohledu evropského práva mají tedy právo na využívání svobod vnitřního trhu, mezi které patří například zakládání poboček v jiných členských státech nebo přesun sídla do jiných členských zemí (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2007).

3 Nástroje podpory propojení zahraničních studentů Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava a firem v Moravskoslezském kraji

Předmětem kapitoly je charakterizovat nástroje podpory propojení zahraničních studentů programu Erasmus+ Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava (dále jen VŠB – TU Ostrava) a firem v Moravskoslezském kraji. V první části je shrnuta charakteristika Moravskoslezského kraje, jako regionu, jenž má blízko k přeshraniční spolupráci vzhledem k jeho dlouhé hranici s Polskem a Slovenskem. Druhá část je zaměřena na nástroje, které mohou pomoci při vyhledávání stáží a rovněž na služby umožňující rozvoj kompetencí zahraničních studentů. V neposlední řadě je kapitola věnována rovněž projektu Expat centra Ostrava, jehož cílem je integrace cizinců v Ostravě, potažmo Moravskoslezském kraji.

3.1 Charakteristika Moravskoslezského kraje

Moravskoslezský kraj byl vytvořen pod názvem „Ostravský kraj“ 1. ledna 2000 dle ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Dne 31. května 2001 byl změněn název kraje na „Moravskoslezský kraj“ dle ústavního zákona č. 176/2001 Sb., kterým se upravil předešlý ústavní zákon. Postavení a působnost kraje je upravena dle zákona č. 129/2000Sb., o krajích. Mezi orgány kraje, dle tohoto zákona řadíme zastupitelstvo kraje, radu kraje, hejtmana kraje, krajský úřad a zvláštní orgán zřízený podle zákona (Moravskoslezský kraj, 2020).

Moravskoslezský kraj se nachází na severovýchodě České republiky, ze severu je ohraničen Slezským a Opolským vojvodstvím (Polsko), na jihovýchodě je ohraničen Žilinským krajem (Slovensko), východní hranici tvoří kraj Olomoucký a na jihu se částečně dotýká kraje Zlínského. V závislosti na poloze Moravskoslezského kraje se v oblasti nachází 4 euroregiony: Beskydy, Praděd, Silesia a Těšínské Slezsko, v kraji je tedy možnost efektivní spolupráce ve výrobní sféře, v ochraně životního prostředí, v kulturně-vzdělávací činnosti a v oblasti turistického ruchu (Český statistický úřad, 2019).

Moravskoslezský kraj je třetím nejlidnatějším krajem v České republice populací přes 1 200 000 obyvatel. Celkově se v kraji nachází 300 obcí a hustota zalidnění je 222 obyvatel na km². Mezi největší krajská města dle počtu obyvatel patří: krajská metropole

Ostrava (291 000 obyvatel), Havířov (71 900 obyvatel), Opava (56 600 obyvatel), Frýdek-Místek (56 000 obyvatel) a Karviná (52 800 obyvatel) (Krajský úřad Moravskoslezského kraje, 2019).

Již od dob Rakousko-Uherska (19. století) patří kraj mezi největší a nejdůležitější průmyslové regiony střední Evropy. Kraj je aktuálně celostátním centrem pro hutní výrobu a je zde soustředěna veškerá aktivní těžba černého uhlí v České republice. Struktura odvětví v kraji je mířena převážně na těžký průmysl a přímo či nepřímo způsobuje nemalé problémy, které se pojí s nutností restrukturalizace regionu, se sociální stratifikací obyvatel kraje, výskytem téměř nejvyšší nezaměstnanosti v České republice a vysokým migračním úbytkem obyvatelstva. Navzdory mnohým investicím do šetrnějších technologií a ekologických opatření továren se kraj potýká s nemalými problémy se znečištěným ovzduším. Ostravsko, Karvinsko a Třinecko patří mezi oblasti s nejznečištěnějším ovzduším v celé Evropské unii (Český statistický úřad, 2019).

V posledních letech se pomalu začíná těžký průmysl nahrazovat průmyslem zpracovatelským a dochází k viditelnému rozvoji služeb. Mnohé restrukturalizované podniky jsou nyní ve vlastnictví zahraničních investorů. Největším úspěchů se v kraji těší firmy v oblasti informačních a inovačních technologií, elektroniky a automobilového průmyslu. Vedle těchto oborů v kraji figuruje mnoho menších i větších podniků, které se zabývají jak tradičními obory, tak moderními technologiemi nebo hi-tech produkty. V roce 2019 bylo v kraji více než 248 firem s vlastním centrem výzkumu a vývoje. Zároveň se v kraji nachází asi 246 firem se zahraničními investory. Mezi ty největší z nich patří například Hyundai Motor Manufacturing Czech, Tieto Czech nebo třeba Shimano Czech Republic (Krajský úřad Moravskoslezského kraje, 2019).

Moravskoslezský kraj má šestý největší počet cizinců ve srovnání s ostatními kraji České republiky. Dle výzkumu Moravskoslezského paktu zaměstnanosti (2019) bylo na trhu práce Moravskoslezského kraje v roce 2019 30 101 pracovníků. Je to více než dvojnásobný nárůst počtu cizinců na trhu práce v Moravskoslezském kraji od roku 2014. Největší počet cizinců na trhu práce má okres Ostrava a nejmenší počet má okres Bruntál, viz tabulka 3.1.

Tabulka 3.1: Počet cizinců na trhu práce v Moravskoslezském kraji dle jednotlivých okresů

Okres	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bruntál	341	345	501	602	676	829
Frýdek-Místek	2 947	3 355	3 304	3 504	4 060	4 325
Karviná	4 084	4 429	4 758	5 036	5 637	5 973
Nový Jičín	1 136	1 904	2 970	4 132	5 688	6 245
Opava	539	735	1 177	1 753	1 842	1 936
Ostrava	5 359	6 453	7 236	8 501	10 195	10 793
Celkem	14 406	17 221	19 946	23 528	28 098	30 101

Zdroj: Moravskoslezský Pakt zaměstnanosti, vlastní zpracování, 2020

Největší část cizinců na trhu práce v Moravskoslezském kraji pochází z Polska (41,5 %) a Slovenska (34,7 %). Nejvíce cizinců je pak zaměstnáno ve zpracovatelském průmyslu.

3.2 Dostupné nástroje a služby

Tato podkapitola přibližuje analyzované nástroje a služby v oblasti vyhledávání stáží v Moravskoslezském kraji a rozvoje kompetencí osob ucházejících se o stáž, které mohou být využity zahraničními studenty programu Erasmus+ na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava. Mimo rozvoj kompetencí a hledání stáží se nadcházející nástroje a služby zaměřují mimo jiné na integraci cizinců do kulturního prostředí kraje, na vytváření cizinecké komunity na služby spojené s právní pomocí a tlumočením na nezbytných místech.

3.2.1 Evropský portál pracovní mobility

Jedním z možných nástrojů pro propojování zahraničních studentů a firem v Moravskoslezském kraji je Evropský portál pracovní mobility (dále jen „EURES“). Jedná se o síť spolupráce, jejíž cílem je podpora volného pohybu pracovníků v rámci zemí Evropské Unie, Švýcarska, Spojeného království, Islandu, Norska a Lichtenštejnska. EURES poskytuje služby pomocí internetového portálu, a zároveň sítí asi 1000 poradců EURES, kteří se nachází ve všech zemích Evropské unie. „Základním úkolem sítě EURES je poskytovat služby užitečné všem pracujícím, uchazečům a zájemcům o práci, i zaměstnavatelům, kteří mají zájem využívat práva volného pohybu osob“ (Úřad práce České republiky, 2020).

EURES můžeme proto rozdělit na:

Evropský portál pracovní mobility – síť, která je spravována Evropskou komisí, která je hlavním stěžejním informačním systémem tohoto portálu, a je tvořena

Evropským koordinačním úřadem, národními koordinačními úřady, partnery sítě EURES a přidruženými partnery sítě EURES;

Poradce EURES – specialisté, kteří poskytují informace o zaměstnání v jiné členské zemi, zajišťují informace z dalších zdrojů, a to tuzemských či zahraničních. Poradci EURES působí ve všech krajích České republiky, jejich pracoviště se nacházejí v krajských pobočkách Úřadu práce České republiky, celkem se jedná o 31 pracovišť. Mimo poradce EURES je možné kontaktovat rovněž kontaktní osoby Úřadu práce, které se nacházejí v různých městech v krajích České republiky. V Moravskoslezském se nacházejí 2 poradci EURES, kteří mají své pracoviště v krajské pobočce Úřadu práce České republiky v Ostravě a mimo jiné existuje možnost konzultace s kontaktními osobami na úřadech práce v Opavě, Bruntále, Karvině a v Novém Jičíně;

Mezi další služby, které EURES nabízí, patří:

- informace o podmínkách k životu a práci v členských zemích Evropské unie (systém daní, důchody, zdravotní pojištění, sociální zabezpečení aj.);
- možnost propagace a prezentace firem prostřednictvím projektu *Drop'pin@EURES*, která je zaměřena na nabídku příležitostí pro mladé Evropany a pomoc s prvními kroky na trhu práce (Evropská komise b, 2020).

3.2.2 Erasmus Student Network

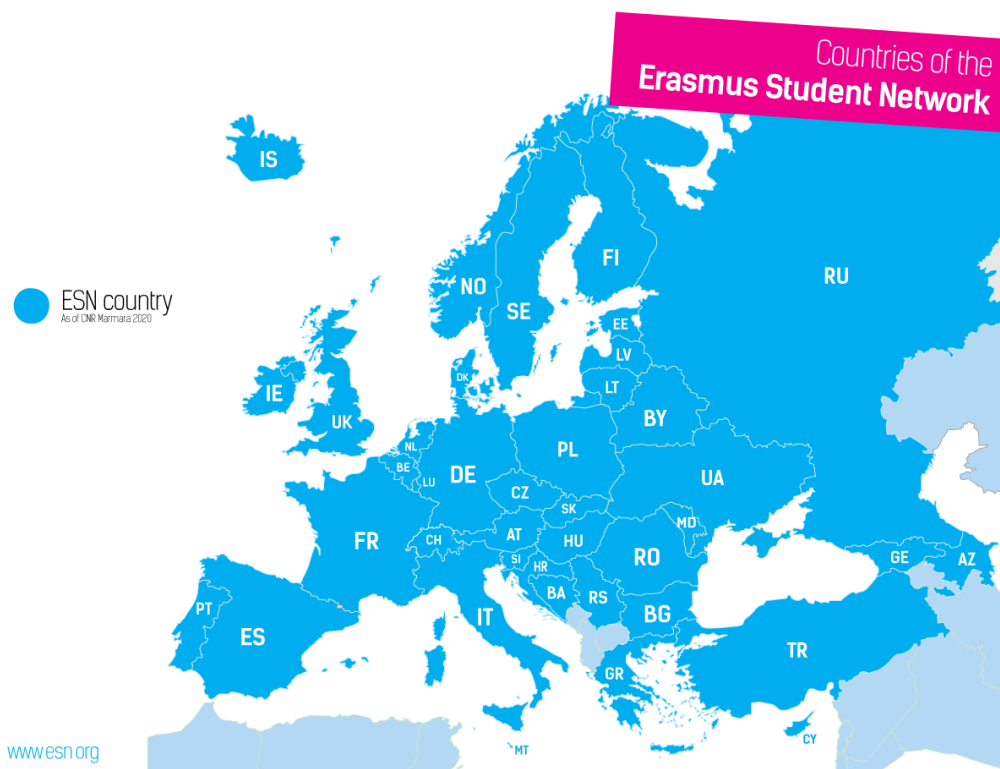
Erasmus Student Network, (dále jen „ESN“) je největší studentský spolek v Evropě. Tato organizace byla založena 16.10.1989 a v roce 1990 legálně registrovaná jako organizace podporující a rozvíjející studentské výměny a pobyty. ESN se vyskytuje ve více než 1000 institucí pro vyšší vzdělávání ve 42 zemích světa, primárně Evropy. Celkově ESN čítá na 40 000 dobrovolníků z řad vysokoškolských studentů, kteří nabízejí pomoc asi 350 000 zahraničních studentů každým rokem. Erasmus Student Network vytváří otevřené a flexibilní studijní prostředí, do kterého zahraniční studenti přijíždějí. Nabízí mimo jiné mezinárodní zkušenost, vznikající při absolvování programu Erasmus+, studentům, kteří nemají možnost k vycestovat na svůj zahraniční pobyt.

Celá struktura ESN se dělí do 3 úrovní:

- mezinárodní úroveň – plánování oblastí na které se bude asociace zaměřovat, její rozšiřování a propagace hodnot, cílů a práce asociace v orgánech Evropské unie;
- národní úroveň – péče o lokální sekce, spolupráce s právníckými osobami veřejného i soukromého charakteru na národní úrovni pro propagaci programu Erasmus+ v dané

- lokální úroveň – péče o zahraniční studenty, spolupráce s univerzitami, pořádání událostí pro studenty.

Obrázek 3.1: Mapa zemí, ve kterých funguje ESN

ESN nabízí studentům asistenci s vyhledáváním bydlení, vyzvednutím po příjezdu do cílové destinace, pomoc s překladem a vyřízení potřebných dokumentů, všechny tyto služby však fungují na principu dobrovolnictví. Záleží tedy pouze na

23

dostupnosti dobrovolníků, kteří jsou předpokladem pro naplňování potřeb zahraničních studentů. ESN je správcem internetové platformy neboli nástroje, jenž se nazývá ErasmusIntern.org a má za cíl pomáhat a usnadňovat propojování mezi společnostmi, které vyhledávají stážisty a těmi, kteří se o stáže ucházejí (ErasmusIntern.org, 2020). Tento nástroj však není dostatečně popularizovaný a v mnoha případech studenti a podnikatelé nemají znalost o jeho existenci. Tento nástroj je zaměřen na globální vyhledávání stáží a není na něm potřebná poptávka ze strany firem v daném regionu, tudíž není vhodným nástrojem, jenž by se zaměřoval na propojování zahraničních studentů programu Erasmus+ a podniků v Moravskoslezském kraji.

ESN má svou sekci i na VŠB – TU Ostrava, sekce má název Erasmus Student Network Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen „ESN VSB-TUO“). ESN VSB-TUO bylo založeno v roce 2011. V současné době pomáhá více než 600 zahraničních studentů každým akademickým rokem s jejich integrací do nového prostředí. Zároveň pro ně pořádá mnoho aktivit, výletů a přednášek. Na starost má mimo jiné univerzitní uvítací týden (Orientation Days), jejíž součástí je též uvítací ceremonie (Welcome Ceremony), na které se zahraniční studenti seznamují s univerzitou a prostředím Ostravy a České republiky. Sekce má několik lokálních partnerů a také národních partnerů, kteří jsou zajišťováni národní úrovní, u vybraných partnerů mohou studenti absolvovat stáže, ať již během samotné mobility, nebo i po jejím ukončení.

3.2.3 Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava je jedna ze 6 vysokých škol nacházející se v Moravskoslezském kraji. S celkovým počtem 11 685 studentů se jedná o největší vysokoškolské zařízení v kraji (Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2019). VŠB – TU Ostrava je rozdělena na 7 fakult: Ekonomická fakulta, Hornicko-geologická fakulta, Fakulta materiálově-technická, Fakulta elektrotechniky a informatiky, Fakulta bezpečnostního inženýrství, Fakulta strojní a Fakulta stavební. V závislosti ke stážím, kariérnímu růstu, integraci cizinců a pomoci cizincům se studiem a životem v Moravskoslezském kraji nabízí univerzita mnoho služeb.

Mezi tyto služby lze zařadit:

- **International Contact Point** – centrum péče, informací a pomoci pro zahraniční studenty a zahraniční akademiky na VŠB – TU Ostrava. Funguje zároveň jako poradna pro povinnosti, které zahraniční studenti a zahraniční akademici musejí

vykonat po příjezdu do České republiky. Mezi tyto služby můžeme zařadit například asistenci u nahlášení pobytu, pracovního povolení, pomoc se zdravotními pojišťovnami. Během pobytu jim dále asistuje v nutných případech, jako je třeba návštěva policejní stanice, či lékaře, kvůli možné jazykové bariéře (VŠB – TU Ostrava a, 2020).

- **Kariérní centrum VŠB – TU Ostrava** – vytváří obsáhlý program zaměřený na osobní rozvoj studentů a zvýšení jejich uplatnění na trhu práce. Mimo studenty spolupracuje s velkým počtem firem, primárně z Moravskoslezského kraje. Pro studenty jsou zde nabízeny workshopy, osobně-profesionální diagnostiky, koučování, konzultace životopisu, pořízení profesionální fotografie na životopis a mentorování. Tyto služby jsou zaměřeny výhradně na studenty a absolventy VŠB – TU Ostrava (VŠB – TU Ostrava b, 2020).
- **ESN VSB-TUO** – organizace působící při VŠB – TU Ostrava, popsána a specifikovaná v podkapitole 3.2.2.
- **Fakultní stáže** – jednotlivé fakulty mají rozdílné partnery, kteří studentům nabízejí jak placené, tak neplacené stáže, a to nejen v Moravskoslezském kraji a České republice, ale také v zahraničí. Například na Katedře evropské integrace, Ekonomické fakulty VŠB – TU Ostrava existuje možnost vykonávat stáž v rámci volitelných předmětů. Mezi partnery se řadí nejen firmy ze soukromého sektoru, ale také například Krajský úřad Moravskoslezského kraje nebo Ministerstvo pro místní rozvoj. Studenti mohou využít mimo jiné stáže v Evropském parlamentu (Ekonomická fakulta VŠB – Technické univerzity Ostrava, 2020)

3.2.4 Centrum na podporu integrace cizinců

Centra na podporu integrace cizinců vznikla v roce 2009 pod záštitou Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra. Celý tento projekt začal fungovat v návaznosti na vládní materiál „Koncepce integrace cizinců“. V rámci České republiky funguje 10 krajských zařízení, které jsou znázorněny na obrázku 3.2. Jedná se o zařízení, ve kterých je realizována integrační politika České republiky ve vztahu k cizincům, pocházejících ze třetích zemí (státy, které nejsou součástí Evropské unie) a na území České republiky mají legální pobyt

Služby Center na podpory integrací cizinců jsou zaměřeny na osoby třetích zemí, které disponují:

- povolením k dlouhodobému pobytu;

- povolením k trvalému pobytu;
- dlouhodobým vízem;
- povolením k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, nebo s nimi právě probíhá řízení o:
- udělení víza za účelem strpění pobytu na území;
- udělení povolení k dlouhodobému pobytu;
- udělení povolení k trvalému pobytu;
- vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie.

Jedná se také o osoby, které se na území České republiky vyskytují kvůli udělení mezinárodní ochrany, do které patří například azylanti nebo osoby, které využívají doplňkové ochrany (Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, 2009).

Obrázek 3.2: Centra na podporu integrace cizinců v ČR

Zdroj: CPIC, 2020

Služby center na podporu integrace cizinců jsou poskytovány zdarma nejen ve všech pobočkách, ale jejich působnost pokrývá rovněž území celého regionu. Služby, které jsou těmito centry nabízeny, kategorizujeme na:

- právní služby – sociální poradenství, právní poradenství nebo tlumočnické služby;
- komunitní služby – kurzy českého jazyka, sociokulturní kurzy, provoz internetového pracoviště a knihovny a organizování vzdělávacích, společenských a kulturních akcí.

Tato centra rovněž pořádají pravidelné setkání a spolupracují se všemi relevantními partnery v oblasti integrace, které se zabývají řešením pracovní migrace v regionech (kraje, místní samosprávy a zaměstnavatelé atd.) a dále, mimo jiné, monitorují cílové skupiny v regionu (Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, 2009).

3.3 Expat centrum Ostrava

Za účelem lákání a udržování cizinců na regionálních trzích práce začaly po celém světě fungovat tzv. Expat centra. Cílovou skupinou těchto center jsou kvalifikovaní cizinci se zájmem pracovat, studovat nebo podnikat v regionu. Tyto osoby označujeme pojmem „expati“². Pro integraci cizinců do prostředí Moravskoslezského kraje vzniklo 1. března 2020 Expat centrum Ostrava. Toto centrum vychází z konceptu Expat center a klade si za cíl budovat infrastrukturu, která bude nastavovat vhodné podmínky pro zahraniční pracovníky, výzkumníky a studenty, které by je přilákaly k práci nebo životě v Moravskoslezském kraji a s pracovním uplatněním regionálním trhu práce (Havránek, 2020).

Vznik Expat centra Ostrava je navázán na priority akčního plánu strategického projektu města zvaného „IN FOCUS“ a naplňuje zároveň priority Strategického plánu rozvoje města Ostravy. Provozování centra je plánováno ve dvou etapách, přičemž první fáze začala 2. března 2020, ve stávající fázi bude primárně ověřován potenciál a nastavení služeb a pokud bude tato fáze splňovat nastavená očekávání, bude první fáze navázána druhou, ve které se spustí aktivní lákání cizinců do regionu a rozšiřování služeb centra (fajnOVA, 2020).

Jednou z cílových skupin Expat centra Ostrava, by se mohli stát zahraniční studenti, kteří jsou na svém studijním pobytu přes program Erasmus+ v Ostravě. Jedná se totiž o potenciální kvalifikované pracovníky, kteří by mohli v budoucnu najít uplatnění na regionálním trhu práce Moravskoslezského kraje. Tito potenciální pracovníci v kraji totiž strávili část svých studijních let a pravděpodobně si ke kraji vytvořili osobní vztah.

² Expat – jedná se o osobu žijící mimo zemi, jejíž je občanem, často dočasně a kvůli pracovním důvodům. Definici expatem lze aplikovat i na osobu, která se chce vzdát svého občanství v její zemi a získat občanství v zemi jiné. Často jej specifikujeme jako profesionála, nebo zkušeného pracovníka ve své profesi (Kagan, 2018)

4 Analýza výsledků dotazníkového šetření včetně návrhů a doporučení

Tato kapitola se zabývá analýzou výsledků z provedeného dotazníkového šetření, které bylo zaměřeno na charakteristiku uchazečů o stáž v podnicích v Moravskoslezském kraji z řad zahraničních studentů Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, kteří zde studují přes program Erasmus+. Zároveň byla zjišťována ideální forma stáže, která by vyhovovala většině zájemců. Výstupy jsou převedeny do grafické podoby a jejich význam je popsán slovně. Do šetření bylo zapojeno celkem 209 respondentů. Výsledky šetření jsou transformovány do návrhů a doporučení, které budou po vypracování předány Expat centru v Ostravě (více v podkapitole 3.3). Předané informace mohou v budoucnu sloužit jako vstupní informace pro vytváření nových služeb, které budou pomáhat cizincům s integrací v Moravskoslezském kraji.

4.1 Definice problému a cíl výzkumu

Na Vysokou školu báňskou – Technickou univerzitu Ostrava přijede každým akademickým rokem studovat přes program Erasmus+ téměř 500 zahraničních studentů. Zahraniční studenti mají často zájem o setrvání v Moravskoslezském kraji, potažmo České republice, i po ukončení jejich semestru na VŠB – TU Ostrava. Jednou z možností, jak svůj pobyt v České republice prodloužit je pracovní stáž. Problém však nastává při vyhledávání stáží. Propojit zahraniční studenty s podniky bývá často obtížné, jelikož se v kraji nenachází efektivní nástroj nebo služba, která by umožňovala rychlé navázání kontaktu mezi zahraničními studenty a podniky v Moravskoslezském kraji.

Dotazníkové šetření bylo vytvořeno s cílem ověření zájmu zahraničních studentů, kteří studují na Vysoké školy báňské – Technické univerzitě Ostrava přes program Erasmus+, o stáže ve firmách v Moravskoslezském kraji a o služby, které by propojování usnadnily. Cílem dotazníkového šetření bylo také získat charakteristiku respondentů a vytvořit model stáže, který by byl využit při navrhování daných služeb.

Data v následující podkapitole vychází z primárních dat, která byla získána pomocí dotazníkového šetření provedeného elektronickou formou.

4.2 Výsledky dotazníkového šetření

Metodou výzkumu zvolenou pro analytickou část charakteristiky uchazeče o stáž byl kvantitativní typ výzkumu a metoda písemného dotazování. Byl vytvořen dotazník, který se prvotně zaměřoval na dvě cílové skupiny, přičemž první cílovou skupinou byli zahraniční studenti programu Erasmus+ Vysoké školy báňské a druhou zaměstnavatelé v Moravskoslezském kraji. Dotazník začínal uvedením respondenta do problematiky a informoval jej o vzniku Expat centra Ostrava a o možnosti vytvoření služeb, které by dokázaly uchazečům o stáž pomoci při propojování s podniky. Dotazník původně obsahoval celkem 27 otázek, avšak z důvodu nenaplnění dostačujícího počtu respondentů ze strany místních zaměstnavatelů došlo k odstranění dané části dotazníku a počet otázek se tak snížil na 13. Nedostatečné naplnění bylo zapříčiněno mimořádnou pandemickou situací a zastavení provozu a funkceschopnosti mnohých firem po celém kraji. Otázky se týkají tří různých okruhů: charakteristiky respondentů, modelu stáže a využití externí firmy, která by pomohla respondentům s vyhledáváním stáže. V dotazníku se nacházejí 3 typy otázek:

- otázky otevřené – respondent nemá na výběr žádnou odpověď a tvoří odpověď vlastní;
- otázky uzavřené – respondent si může vybrat pouze z předdefinovaných odpovědí;
- otázky polouzavřené – respondent má předdefinované odpovědi, ale zároveň má možnost vlastní odpovědi.

V dotazníku bylo 6 uzavřených otázek, 5 polouzavřených otázek a 2 otevřené otázky, z čehož jedna navazuje na jednu z uzavřených otázek. Dotazník byl vytvořen v angličtině. Byl vytvořen tak aby byl pro respondenty srozumitelný, jednoduše vyplnitelný a časově nenáročný a neodrazující. Byl zpřístupněn přes aplikaci Google Formuláře a byl dostupný od 2. března do 30. března 2020. Odkaz na dotazník byl zaměřen na specifickou cílovou skupinu. Touto cílovou skupinou jsou zahraniční studenti, kteří absolvovali nebo aktuálně absolvují studijní program Erasmus + na VŠB – TU Ostrava. Respondenti byli osloveni za pomoci e-mailu a sociálních sítí (Facebook, WhatsApp).

Dotazník vyplnilo k 30. březnu 2020 celkem 209 respondentů z cílové skupiny zahraničních studentů. Poté byl sběr dat zastaven a z Google Formulářů byl stažen soubor

s daty ve formátu xlsx. Tato data byla zpracována do grafické podoby pomocí tabulek a grafů v programu MS Excel, čísla byla zaokrouhlena na celé jednotky. Viz příloha č. 1.

Jelikož jsou všichni respondenti vysokoškolští studenti, kteří absolvovali nebo absolvují program Erasmus+ na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava, lze předpokládat, že nejpočetnější skupinou respondentů bude věková skupina v rozmezí od 18 do 26 let. Mezi respondenty se nachází ženy i muži různých národností a etnik, jedná se nicméně o informaci, kterou lze z hlediska výzkumu považovat za méně podstatnou.

Otázka číslo 1: Odkud pocházíte?

Tabulka 4.1 Občanství

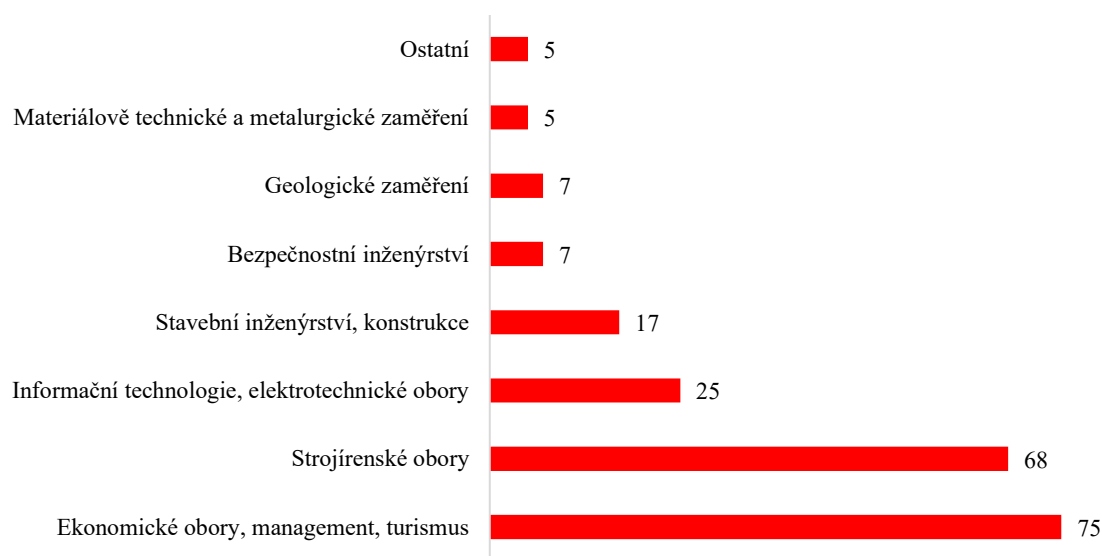
Příslušnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Občan EU	126	60 %
Cizinec	83	40 %

Zdroj: vlastní zpracování

Cílem zadané uzavřené otázky bylo vytvořit přehled o národnosti respondentů, přesněji jestli jsou občany Evropské unie nebo se jedná o cizince (definice je uvedena v podkapitole 2.3.1). Proces zaměstnávání cizinců a občanů EU je u těchto dvou skupin velmi rozdílný. Z tabulky 4.1 je patrné, že 126 respondentů (60 %) jsou občany Evropské unie a 83 respondentů (40 %) jsou cizinci. Jelikož jsou respondenti zahraničními studenty programu Erasmus+, můžeme tedy předpokládat, že větší počet respondentů budou právě občané Evropské unie, kteří jsou hlavní cílovou skupinou programu Erasmus+. Častějším žadatelem o stáž nebo práci je tedy občan Unie. V závislosti na příslušnosti občanů byly prezentovány otázky číslo 5 a 12.

Otázka číslo 2: Jaký obor stáže vyhledáváte?

Graf 4.1: Obor hledané stáže

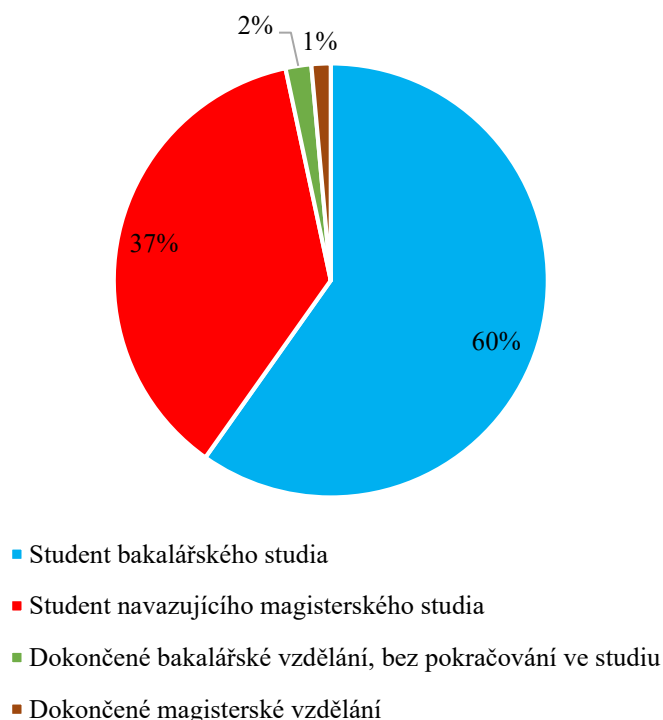

Zdroj: vlastní zpracování

Druhá otázka byla koncipována do polouzavřené podoby a cílem bylo vytvořit přehled o oborech, o které mají respondenti největší zájem. Byly nabídnuty tři možnosti: *ekonomický obor, strojírenství, informační technologie* a mimo tyto možnosti mohl respondent zvolit vlastní možnost. Zároveň je nutno dodat, že největší počet studentů přijíždí studovat přes program Erasmus+ právě na fakultu ekonomickou a strojní. Dle grafu 4.1 lze vidět, že největší zájem je o stáže v oborech ekonomie, managementu a turismu, s celkovým počtem 75 uchazečů. Druhým nejžádanějším oborem stáže je strojírenství, se 68 uchazeči. Dále mezi žádané obory patří obory informačních technologií a elektrotechniky, s 25 uchazeči, obory stavebního inženýrství a konstrukcí, se 17 uchazeči, obory geologického zaměření a obory bezpečnostního inženýrství, se 7 uchazeči a obory zaměřené materiálově-technicky a metalurgicky, s 5 uchazeči. Tyto odpovědi se vztahují k valné většině oborů nabízených Vysokou školou báňskou – Technickou univerzitou Ostrava. Posledních 5 odpovědí, bylo zařazeno do kategorie „ostatní“. Do kategorie jsou zahrnuty obory, které nejsou vyučovány na VŠB – TU Ostrava nebo respondenti neporozuměli zadání otázky. Z výsledku je tedy patrné, že největší zájem je o obory ekonomické a strojírenské.

Otázka číslo 3: V jakém typu studia se aktuálně nacházíte? Bakalářském nebo magisterském?

Graf 4.2: Stupeň studia

Zdroj: vlastní zpracování

Třetí otázka byla zpracována formou polouzavřené otázky. Cílem bylo zjistit typ studia, ve kterém se respondent aktuálně nachází. Studenti vybírali z možností: studium bakalářského studia a studium navazujícího magisterského studia. Zároveň zde byla možnost vlastní odpovědi, kterou využili studenti, kteří již ukončili své vzdělání a dále nestudují. Z grafu 4.2. lze vyčíst, že nejpočetnější část respondentů, 60 %, tvoří studenti bakalářského studia. Studenti magisterského studia tvoří 37 %, 2 % respondentů již dosáhlo bakalářského vzdělání a dále ve studiu nepokračují a 1 % dokončilo magisterský stupeň studia. Z odpovědí tedy vyplývá, že se s větší pravděpodobností o stáž bude ucházet student bakalářského studia.

Otázka číslo 4: Jaké kompetence můžete firmám nabídnout?

Tabulka 4.2: Četnost nabízených kompetencí

Nabízená kompetence	Četnost
Flexibilita	168
Schopnost práce v týmu	167
Znalost v oblasti vyhledávané stáže	146
Komunikační dovednosti	143
Základy českého jazyka	26
Schopnost vedení lidí	2
Organizační dovednosti	2
Zkušenosti z předchozích stáží	2
Jazykové dovednosti	2

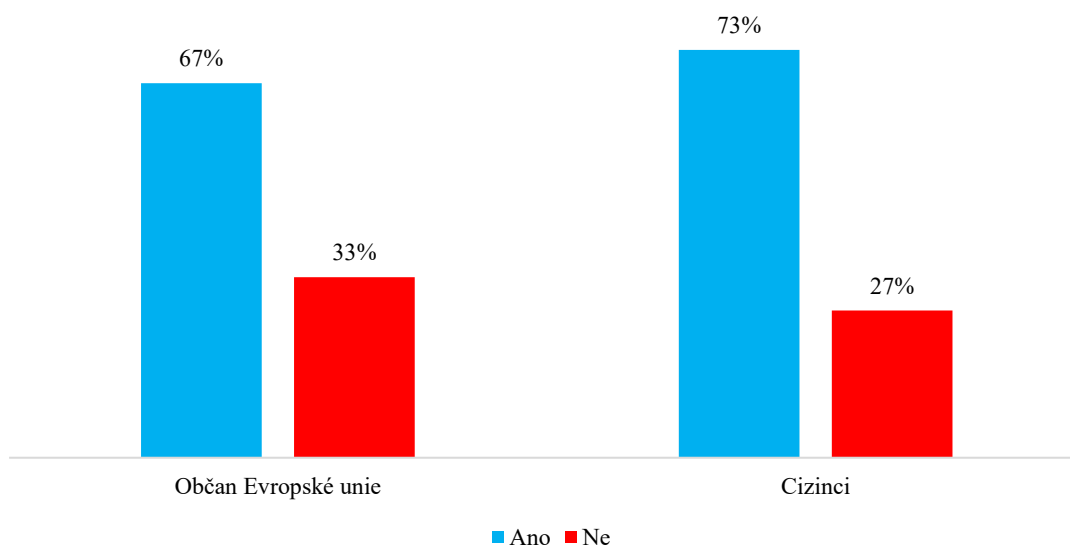
Zdroj: vlastní zpracování

Čtvrtá otázka byla formulovaná jako polouzavřená otázka, jejíž cílem bylo získat přehled o nejčastějších kompetencích, které mohou respondenti nabídnout firmám. Počet kompetencí, které mohli respondenti vybrat, nebyl omezen. Mezi nabízené odpovědi patřila: flexibilita, schopnost práce v týmu, znalost v oblasti vyhledávané stáže, komunikační dovednosti a základy českého jazyka. Tyto kompetence patří mezi nejvyhledávanější mezi zaměstnavateli. Ze všech odpovědí byly vybrány ty, které se shodovaly alespoň u 2 respondentů. Z tabulky 4.2 je patrné, že nejčastěji vybranou kompetencí byla flexibilita (168krát), schopnost práce v týmu (167krát), znalost v oblasti vyhledávané stáže (146krát) a komunikační dovednosti (143krát). Mezi ty méně volené kompetence patřily základy českého jazyka (26krát) a poté schopnost vedení lidí, organizační dovednosti, zkušenosti z předchozích stáží a jazykové dovednosti (2krát). Z odpovědí je patrné, že mezi nejčastěji nabízené kompetence patří flexibilita, schopnost práce v týmu, znalost v oblasti vyhledávané stáže a komunikační dovednosti.

Otázka číslo 5: Chtěli byste se usadit v České republice po svých studiích?

Cílem páté otázky bylo zjistit, jestli by se chtěli respondenti v budoucnu usadit v České republice. Otázka byla uzavřená a byla vyhodnocena v závislosti na příslušnost respondentů. Z grafu 4.3 lze vyčíst, že 67 % respondentů, občanů Evropské unie, má zájem se po svých studiích v České republice usadit a 33 % se usadit nechce. U cizinců je zájem o setrvání v České republice vyšší, 73 % respondentů, cizinců, chce po svých studiích v ČR zůstat a zbývajících 27 % nemá o usazení zájem. Na základě výsledků lze říct, že respondenti mají zájem o život v České republice.

Graf 4.3: Zájem o usazení v České republice

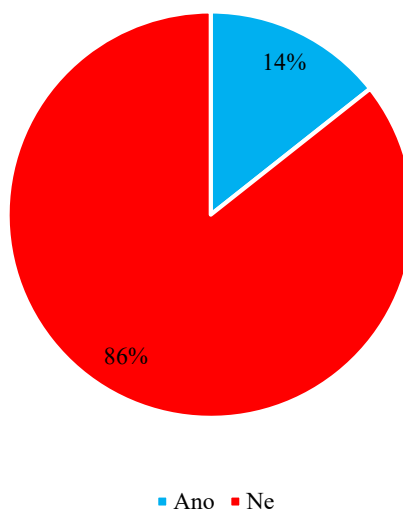

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka číslo 6: Znali jste již nějaké firmy z Moravskoslezského kraje předtím, než jste sem dorazili?

Šestá otázka byla uzavřená otázka. Jejím cílem bylo zjistit, zda mají respondenti přehled o firmách nacházejících se v Moravskoslezském kraji. Z grafu 4.4 je patrné, že 86 % respondentů nemělo o místních firmách přehled. Pouze 14 % respondentů o místních firmách vědělo.

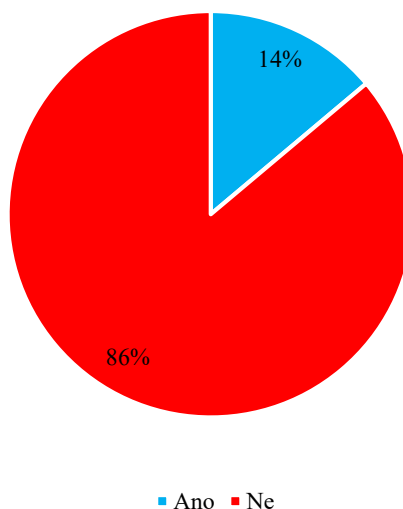
Graf 4.4: Znalost firem v Moravskoslezském kraji

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka číslo 7: Posílali jste Vaše životopisy do nějakých firem v České republice?

Graf 4.5: Rozposlání životopisů do firem v kraji za účelem získání stáže/práce

Zdroj: vlastní zpracování

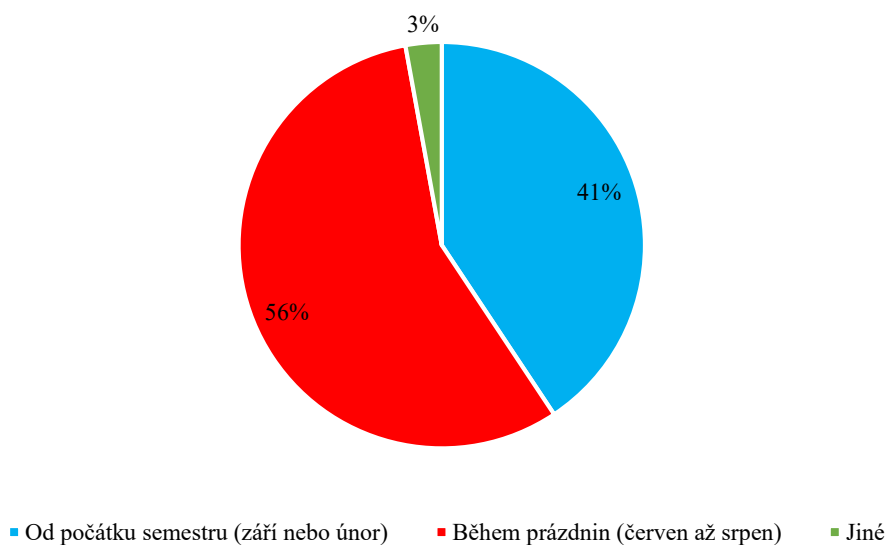
V další uzavřené otázce bylo zjišťováno, jestli respondenti zasílali životopisy do firem v České republice za účelem získání stáže nebo práce. Tato otázka, oproti minulé, nebyla zaměřena pouze na území Moravskoslezského kraje. Z grafu 4.5 lze vyčíst, že pouze 14 % respondentů životopisy do firem rozposílalo, 86 % respondentů tak před příjezdem do České republiky neučinilo.

Na otázku číslo 7 navazovala ještě doplňující otázka, označena v příloze jako otázka 7a, zaměřená na respondenty, kteří životopisy do firem rozposílali. V doplňující otázce bylo sledováno, o jaké firmy se jednalo. Z výsledků bylo zjištěno, že respondenti své životopisy rozposílali do firem, kterými jsou: ŠKODA AUTO a.s., ArcelorMittal Ostrava a.s., Siemens a.s., OKIN FACILITY a.s., Ascari s.r.o, Veolia Energie ČR a.s. a ABB s.r.o. a další.

Otázka číslo 8: V jakém období byste chtěli vykonávat svou stáž?

Cílem otázky číslo 8 bylo vytvořit přehled, ve kterém období mají respondenti největší zájem o stáž. Otázka byla polouzavřená. Z grafu 4.6 lze vypožorovat, že 56 % respondentů zvolilo předdefinovanou odpověď a chce vykonávat stáž v období od počátku semestru, tzn. od měsíce září nebo měsíce února, 41 % respondentů chce vykonávat stáž během prázdnin tzn. v měsících červen až srpen, 3 % respondentů na otázku odpovědělo vlastní odpovědí, která nedefinovala žádné specifické období.

Graf 4.6: Žádané období vykonávání stáže

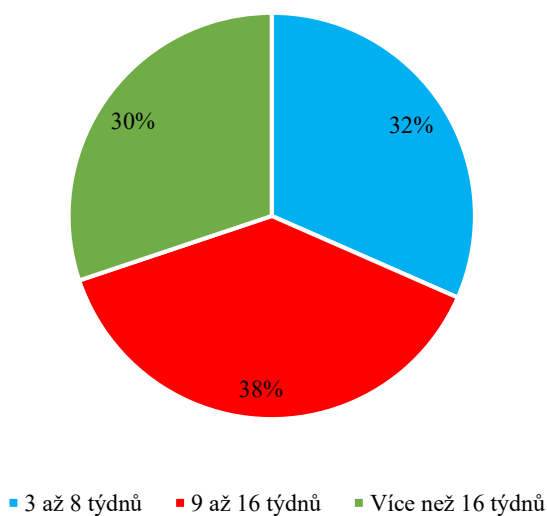

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka číslo 9: Jak dlouho by měla Vaše stáž trvat?

Cílem otázky bylo zjistit, jak dlouho trvající by stáž měla být (v řádu týdnů). Otázka byla uzavřená a odpovědi tedy byli předem definované. Na základě informací z grafu 4.7 první možnost, tedy trvání stáže v rozmezí 3 až 8 týdnů zvolilo 32 % respondentů, 38 % respondentů zvolilo možnost délky stáže 9 až 16 týdnů a 30 % respondentů by chtělo stáž delší než 16 týdnů. Největší podíl respondentů by mělo zájem o stáž v rozmezí od 9 do 16 týdnů.

Graf 4.7: Očekávání trvání stáže

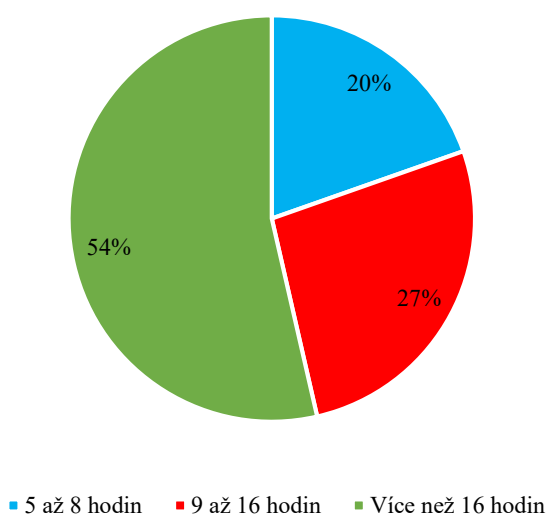

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka číslo 10: Kolik času byste měli na stáž během týdne?

Cílem desáté otázky bylo zjistit, kolik času by měli respondenti na stáž během týdne. Otázka byla uzavřená a odpovědi byly předdefinované. Dle informací z grafu 4.8 zvolilo 20 % respondentů první možnost, tedy 5 až 8 hodin. Druhou možnost, 9 až 16 hodin zvolilo 27 % respondentů a nejvyšší časovou investici, více než 16 hodin týdně zvolilo 54 % respondentů. Na základě výsledků je tedy patrné, že respondenti by měli během týdne více než 16 hodin času na vykonávání stáže.

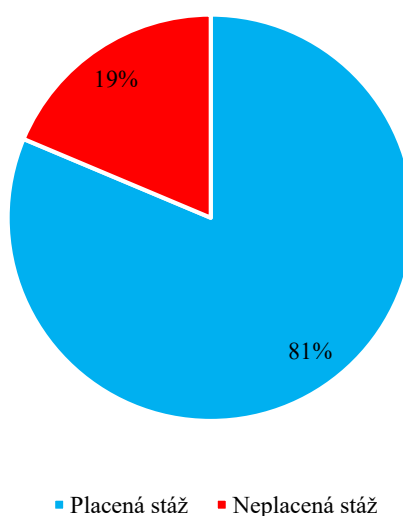
Graf 4.8: Týdenní časová investice

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka číslo 11: Hledáte placenou stáž?

Graf 4.9: Zájem o stáž s finančním ohodnocením

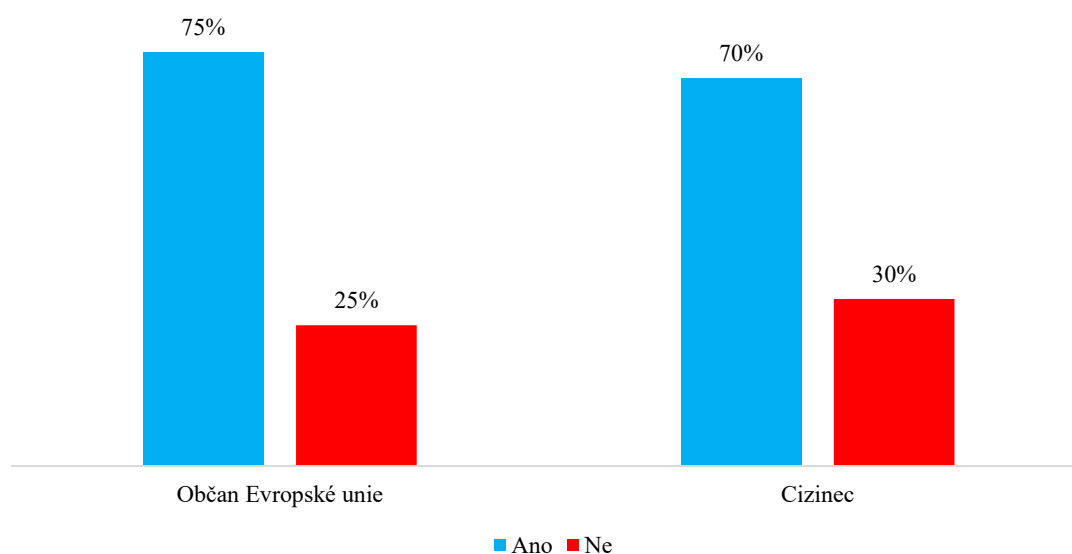

Zdroj: vlastní zpracování

Cílem otázky číslo 11, bylo zjistit, jestli studenti hledají placenou nebo neplacenou stáž. Otázka byla uzavřená. Z grafu 4.9 lze vyčíst, že 81 % respondentů hledá placenou stáž a pouze 19 % respondentů hledá stáž bez finančního ohodnocení. Je tedy patrné, že větší zájem je o placené stáže.

Otázka číslo 12: Využili byste služeb společnosti, která by Vám pomohla najít stáž?

Graf 4.10: Zájem o služby externí firmy při hledání stáže/práce

Zdroj: vlastní zpracování

Předposlední otázka dotazníku byla položena s cílem zmapovat zájem respondentů o službu externí firmy, která by jim pomohla při vyhledávání stáže. Jednalo se o uzavřenou otázku, která byla vytvořena v závislosti na příslušnost respondentů. Z grafu 4.10 vyplývá, že respondenti, kteří jsou zároveň občany Evropské unie mají o tuto službu větší zájem než cizinci. Službu externí firmy by využilo 75 % občanů Evropské unie a 70 % cizinců. Na základě těchto výsledků, lze konstatovat, že existuje vysoká poptávka po službách externí firmy, která by poskytovala pomoc při vyhledávání stáží.

Otázka číslo 13: Máte nějaké návrhy nebo nápady na služby, které by mohlo poskytovat Expat centrum Ostrava?

Tato otázka byla doplňující otevřenou otázkou, která nebyla povinná, a tak ji vyplnilo pouze 37 respondentů z celkového počtu 209 respondentů. Otázka byla zaměřena na sběr nápadů a návrhů, které by mohly pomoci s vývojem služeb v Expat

centru Ostrava. Mezi nejčastější odpovědi patřily návrhy na propojování uchazečů s firmami pomocí technologií a aktuálních trendů, jimiž jsou například mobilní aplikace, sociální sítě (Facebook, WhatsApp, LinkedIn a další) nebo samostatné platformy, které by propojovaly uchazeče přímo s podniky. Mezi další návrhy patřily osobní setkání uchazečů s podniky, semináře zaměřující se na jednotlivé společnosti a rozvoj dovedností a další události, jež by mohly nabízet zahraničním studentům informace o aktuální nabídce stáží. Dále byly, mimo jiné, navrhovány exkurze do lokálních firem a veletrh pracovních nabídek pro cizince. Někteří respondenti by uvítali hodiny českého jazyka a placené služby, které by mohli využít při vyhledávání ubytování.

4.3 Návrhy a doporučení

Díky výsledkům dotazníkového šetření byl ověřen zájem zahraničních studentů o stáž v místních firmách, byla zjištěna charakteristika respondentů a zároveň byl navrhnout model vhodné stáže. Model stáže, který by si představoval nejvyšší počet respondentů by měl probíhat od počátku semestru, letního či zimního. Stáž by měla probíhat v rozmezí 5 až 8 hodin týdně a její délky by měla být od 9 do 16 týdnů. Dále respondenti zmiňovali přání účastnit se placené stáže. Z výsledků dotazníku zároveň vyplynula možná doporučení, která se mohou využít při navrhování vhodné služby.

Na základě analýzy dostupných nástrojů, lze usuzovat, že v Moravskoslezském kraji existuje několik nástrojů a služeb k propojování a rozvoj kompetencí zahraničních studentů, kteří se ucházejí o stáž v místních podnicích. Mezi nástroje na propojování studentů lze zařadit ErasmusIntern.org, který spadá pod organizaci Erasmus Student Network a evropský portál pracovní mobility EURES. V případě ErasmusIntern.org se zároveň jedná nástroj, o kterém mnoho uchazečů o stáž a podnikatelů neví, a proto není tak často využíván. Evropský portál pracovní mobility EURES představuje spíše nástroj umožňující vyhledávání pracovních nabídek v zahraničí a je tedy vhodnější pro ty, kdo zde míří pouze za cílem stáže a ne studia. Oba nástroje jsou navíc zaměřeny globálně a nelze je tedy efektivně využít pro místní nabídku stáží.

Mezi služby, které jsou zaměřeny primárně na rozvoj kompetencí a asistenci cizincům a občanům Evropské unie, řadíme: služby poradců EURES, služby Erasmus Student Network, služby VŠB – TU Ostrava a služby center podpory integrace cizinců. Obecně jsou však služby velmi omezené a nenaplnují předpoklady snadného propojování zahraničních studentů s místními firmami. Nejvhodněji nastavené služby má kariérní

centrum VŠB – TU Ostrava, kde mohou studenti požádat o pomoc s vytvářením životopisu a mohou se účastnit různých workshopů k rozvoji určitých kompetencí. Centrum podpory integrace cizinců nabízí cizincům kurzy českého jazyka, tlumočnickou podporu a pomoc při vyhledávání práce. Obecně jsou však tyto služby velmi roztroušené a neexistuje komplexní a snadná možnost pro potenciálního uživatele, zároveň mají vykonavatelé těchto služeb své cílové skupiny, které jsou definovány nějakým kritériem. Například služby center podpory integrace cizinců jsou omezeny na ne-občany Evropské unie (cizince, dle definice z podkapitoly 2.3.1).

Nejvhodnějším řešením se jeví zastřešení nástrojů a služeb pod jednu organizaci, ve které by vznikl komplexní balíček služeb. Cizinec nebo občan Evropské unie by byli zařazeni do databáze, ve které by jim byla vyhledávána vhodná stáž nebo pracovní nabídka. V rámci celého procesu by zároveň probíhaly určité integrační procesy, díky kterým by zúčastnění rozvíjeli ty kompetence, které by pro zaměstnavatele měli význam a měli by také možnost potřebné asistence pro vyřizování jednotlivých oprávnění a potřebných dokumentů. Tento projekt by mohl pilotně začít právě u zahraničních studentů, uchazečů o stáže, kteří by v jeho rámci byli propojováni s místními podniky. Pokud by byla pilotní část projektu úspěšná, mohlo by se do budoucna jednat o placenou službu Expat centra Ostrava. Mimo Expat centra Ostrava by z vytvořené služby těžilo rovněž město Ostrava, potažmo Moravskoslezský kraj, na jejichž území by docházelo k propojování expatů (viz podkapitola 3.3.) s podniky v kraji. Tato komplexní služba by byla přínosem pro podnikatele v Moravskoslezském kraji, jelikož by mohli do svých firem získávat zahraniční experty v oblastech, které vyhledávají a díky službám na rozvoj kompetencí by byli uchazeči na práci a firemní kulturu připraveni již od počátku.

Dalším řešením, jež by mohlo vzniknout za pomoci Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, jsou stáže v rámci studijních plánů pro zahraniční studenty. Toto řešení je navrženo na principu oborových stáží, které již na VŠB – TU Ostrava fungují. Zahraniční studenti by si dle své fakulty mohli vybrat partnerskou firmu, ve které by vykonávali svou stáž. Za vykonanou stáž by získali potřebné kreditní body ECTS³. Studentům by zároveň bylo přibližováno prostředí místních podniků, díky kterému by si s krajem mohli vytvářet silnější vazby.

³ ECTS – jedná se o nástroj, který se používá v rámci Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání za účelem vyšší transparentnosti studií a kurzů. Evropský kreditní systém pro vysokoškolské vzdělávání zároveň pomáhá studentům se studiem v jiných zemích, jelikož jim nabízí možnost uznávání akademické kvalifikace a dobu studia vykonanou v zahraničí (Evropská unie, 2020).

5 Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala spoluprací zahraničních studentů programu Erasmus+ na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava a podniků v Moravskoslezském kraji. Cílem bakalářské práce bylo na základě analýzy vytvořit přehled dostupných nástrojů v oblasti vyhledávání stáží v Moravskoslezském kraji a služeb umožňujících rozvoj kompetencí osob ucházejících se o stáž, které mohou být využity studenty programu Erasmus+ na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava. Dalším cílem práce bylo na základě výsledků dotazníkového šetření navrhnout doporučení, která povedou k vytvoření nových služeb v rámci Expat centra Ostrava s cílem propojovat zahraniční studenty s podniky v Moravskoslezském kraji. Pro tyto účely byly analyzovány dostupné nástroje a služby, které by mohla tato cílová skupina využívat a zároveň byl dotazníkovým šetřením ověřen zájem studentů o stáže v místních firmách, charakteristika uchazeče a model stáže.

Teoretická část bakalářské práce byla vytvořena na základě sekundárních dat, jež byla získána z české i zahraniční odborné literatury a elektronických zdrojů. Analytická část byla vytvořena na základě primárních dat, která byla získána dotazníkovým šetřením. Pro účely bakalářské práce byly vybrány dvě hlavní metody, analýza a syntéza.

Po uvedení do problematiky následovala druhá kapitola, ve níž byly vymezeny základní teoretické pojmy, které jsou potřebné pro pochopení základních aspektů fungování vnitřního trhu Evropské unie a postavení cizinců, pracovníků a studentů na trhu Evropské unie.

Třetí kapitola byla zaměřena na analyzování nástrojů a služeb v Moravskoslezském kraji, jež mohou zahraniční studenti studující na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava přes program Erasmus+ využívat pro vyhledávání možných stáží, či zvyšování jejich kompetencí. V kapitole je charakterizováno Expat centrum Ostrava, jež by se mohlo stát nositelem služby, která by umožňovala snazší propojování zahraničních studentů programu Erasmus+ a firem v Moravskoslezském kraji.

Čtvrtá kapitola bakalářské práce byla věnována analýze výsledků provedeného dotazníkového šetření, které bylo provedeno mezi respondenty z řad zahraničních studentů. Součástí čtvrté kapitoly jsou doporučení a návrh, které vyplynuly z provedené analýzy a výzkumu.

V tématu bakalářské práce bych rád pokračoval i v budoucnu, a to ve své diplomové práci, která by se mohla věnovat vytváření dané služby v Expat centru Ostrava. S Expat centrem jsem aktuálně ve spojení pomocí stáže, kterou jsem vykonával v rámci předmětu „Oborová stáž“. Ve své práci jsem se zaměřil na její praktickou využitelnost a usnadnění problému, s nímž se potýkají desítky zahraničních studentů na VŠB – TU Ostrava ročně. Pokud by se služba správně nastavila a naplňovala svá očekávání v propojování zahraničních studentů a podniků v Moravskoslezském kraji, bylo by možné ji proměnit na službu placenou, již by mohlo využívat širší spektrum uživatelů, například uchazečů o práci z řad cizinců a občanů Evropské unie. Vytvořená služba by mohla potenciálně přinést vyšší příliv zahraničních pracovníků, expertů, na regionální trh práce. Ze služby by tak profitovalo nejen Expat centrum Ostrava, ale i město Ostrava, potažmo Moravskoslezský kraj. Získali by rovněž místní podnikatelé, kteří by do svých firem mohli přijímat více zahraničních expertů z nedostatkových oborů.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

BARNARD, Catherine. *The substantive law of the EU: the four freedoms*. 3. vyd. New York: Oxford University Press, 2010. ISBN 978-0-19-956224-4.

BORKOVEC, A., K. KRULIŠ, P. NAVRÁTIL, M. SÝKORA, V. ŠMEJKAL a V. VILÍMKOVÁ. *Právní nástroje odstraňování překážek fungování vnitřního trhu EU*. Praha: Eva Rozkotová, 2014. ISBN 978-80-87975-19-0.

KAŇA, Radomír. *Evropská unie A*. 2., upr. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, 2010. Studijní opora pro distanční vzdělávání. ISBN 978-80-248-2202-0.

KUNERTOVÁ, Tereza. *Pracovník v Evropské unii: za prací, studiem a na dovolenou v Evropě "jen" s právem EU*. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-7502-032-1.

KUNOVÁ, Vlasta a Radoslav SVITANA. *Volný pohyb osob v EÚ: štúdie a texty*. Bratislava: Bratislavská vysoká škola práva, 2008. ISBN 978-80-89363-05-6.

MAJEROVÁ, Ingrid. *Mezinárodní integrační procesy*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2007. ISBN 978-80-7248-420-1.

MCCORMICK, John a John OLSEN. *The European Union: politics and policies*. 5. vyd. Boulder, Colorado: Westview Press, 2014. ISBN 978-0-8133-4898-8.

RAYMOND, Robert. *Sjednocení měny v Evropě*. Praha: HZ, 1995. ISBN 80-9019-18-2-7

ŠIŠKOVÁ, Naděžda. *Evropské právo 2: jednotný vnitřní trh*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-949-4.

TOMÁŠEK, M., V. TÝČ, J. MALENOVSKÝ, et al. *Právo Evropské unie*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-184-7.

ZLÝ, Bohumír. *Úvod do teorie mezinárodní ekonomické integrace*. Brno: Tribun EU, 2009. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-719-9.

Článek v odborném časopise (periodiku) nebo ve sborníku z konference

MYNARZOVÁ, Monika a Radomír KAŇA. *Vnitřní trh Evropské unie v kontextu historického vývoje evropského integračního procesu*. In: Sborník z Mezinárodní Masarykovy konference 2014. Hradec Králové: Magnanimitas, 2014, s. 2690-2699.

SYLLOVÁ, Jindřiška. *Lisabonská smlouva: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckova edice komentované zákony. ISBN 9788074003394.

Elektronické dokumenty a ostatní

BUX, Udo 2020. *Občané a jejich práva*. [online]. [20.2.2020]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/145/obcane-unie-a-jejich-prava>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD 2019. *Charakteristika Moravskoslezského kraje 2019* [online]. ČSÚ [26.2.2020]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xt/charakteristika_moravskoslezskeho_kraje

EKONOMICKÁ FAKULTA VŠB – TU OSTRAVA 2020. *Spolupráce* [online]. VŠB – TU Ostrava [6.4.2020]. Dostupné z: <https://www.ekf.vsb.cz/katedra-evropske-integrace/cs/spoluprace/index.html>

ERASMUS STUDENT NETWORK 2020. *About* [online]. ESN [19.3.2020]. Dostupné z: <https://esn.org/about>

ERASMUSINTERN.ORG 2020. *ErasmusIntern.org* [online]. [19.3.2020]. Dostupné z: <https://erasmusintern.org/>

EVROPSKÁ KOMISE 2020 a. *Co je program Erasmus+?* [online]. [30.4.2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_cs

EVROPSKÁ KOMISE 2020 a. *Co pro Vás může EURES udělat?* [online]. [16.3.2020]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eures/public/cs/what-can-eures-do-for-you->

EVROPSKÁ UNIE 2019. *Jednotný trh* [online]. EU [6.4.2020]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/single-market_cs

EVROPSKÁ UNIE 2020. *Education and Training* [online]. EU [2.5.2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/european-credit-transfer-and-accumulation-system-ects_cs

FAJNOVA, 2020. *Expat Centrum* [online]. [19.3.2020]. Dostupné z: https://fajnova.cz/projekt/expat_centrum/

HAVRÁNEK, Petr 2020. *Ostrava: Cizinci budou mít v Ostravě své centrum*. [online]. [7.4.2020]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/o-meste/aktualne/cizinci-budou-mit-v-ostrave-sve-centrum>

KAGAN, Julia 2018. *Investopedia: Terms – expatriate* [online]. [19.3.2020]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/e/expatriate.asp>

KENTON, Will, 2020. *Investopedia: Economic Integration Definition* [online]. [10.3.2020]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/e/economic-integration.asp>

KRAJSKÝ ÚŘAD MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE 2019. *Výroční zpráva 2018* [online]. KÚ MSK [2020-06-04]. ISBN 978-80-7576-042-5. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/verejnost/vyrocní-zprava-msk_2018_a4_kor7.pdf

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU 2007. *Postavení cizinců na vnitřním trhu EU* [online]. MPO ČR [7.4.2020]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/33229/37014/414626/priloha007.pdf>

MINISTERSTVO VNITRA 2020. *Slovníček pojmů* [online]. MV ČR [20.4.2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ 2020. *Povinně zveřejňované informace orgánů veřejné správy* [online]. MSK [2.5.2020]. Dostupné z: https://www.msk.cz/verejna_sprava/106.html

MORAVSKOSLEZSKÝ PAKT ZAMĚSTNANOSTI 2019. *Cizinci na trhu práce v Moravskoslezském kraji* [online]. [10.4.2020]. Dostupné z: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiZDNmZTBhNzQtMjAyOC00ZDFmLTlmYzMtMTY1MjRhZDZiN2E3IiwidCI6IjJjOTE0NjkyLTlZzZDAtNGQyNC04MTJiLWI2YzQ5YzM0NWY2ZCIsImMiOiI9>

RADA EVROPY 2020. Rada Evropy [online]. RO [2.5.2020] Dostupné z: <http://www.radaevropy.cz/>

Směrnice rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty. In: *Úřední věstník*, L 16, 23.1.2004, s.44. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2003L0109:20110520:CS:P DF>

Smlouva o Evropské unii. In: *Úřední věstník*, C 191, 29.7.1992, s. 1—112. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:11992M/TXT>

Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 13. prosince 2007 – konsolidované znění. In: *Úřední věstník*, C 202, 7.6.2016, s. 47–360. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A4301854>

SPRÁVA UPRCHLICKÝCH ZAŘÍZENÍ MINISTERSTVA VNITRA 2009. *Centra na podporu integrace cizinců* [online]. [19.3.2020]. Dostupné z: <http://www.integracnicentra.cz/>

URBAN, Luděk 2020. *EUROSKOP.CZ: Historie vnitřního trhu*. [online]. [20.2.2020]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8732/sekce/historie-vnitriho-trhu/>

ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY 2020. *EURES – kdo jsme – Úřad práce* [online]. [13.3.2020]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/eures-kdo-jsme>

ÚŘAD PRO PUBLIKACE EVROPSKÉ UNIE 2019. *Studium v jiné zemi EU: Znej svá práva, 2019*. [online]. [30.4.2020]. ISBN 978-92-79-91431-7. DOI: 10.2873/99385

Všeobecná dohoda o clech a obchodu 1994. In: *Úřední věstník* L 336, 23.12.1994, s. 20—21. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A21994A1223%2803%29>

VYSOKÁ ŠKOLA BAŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA 2019. *Výroční zpráva o činnosti za rok 2018* [online]. VŠB – TU Ostrava [2.5.2020]. Dostupné z: <https://dokumenty.vsb.cz/docs/files/cs/abf016b3-8890-4edf-8aae-d5eebe5eadf0>

VYSOKÁ ŠKOLA BAŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA 2020 a.
International Contact Point. [online]. VŠB – TU Ostrava [19.3.2020]. Dostupné z: <https://www.vsb.cz/en/student/international-contact-point/>

VYSOKÁ ŠKOLA BAŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA 2020 b.
Kariérní centrum [online]. VŠB – TU Ostrava [19.3.2020]. Dostupné z: <https://www.vsb.cz/kariernicentrum>

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* © AION CS 2010-2020 Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-326>

Seznam zkratek

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

EHS – Evropské hospodářské společenství

ES – Evropské společenství

ESN – Erasmus student network

EU – Evropská unie

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu

MSK – Moravskoslezský kraj

MV – Ministerstvo vnitra

RO – Rada Evropy

SEU – Smlouvy o Evropské unii

SFEU – Smlouvy o fungování Evropské unie

VŠB – TU Ostrava – Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 15. května 2020

.....
Daniel Walczysko

Seznam příloh

Příloha 1 Dotazník

Příloha 1 Dotazník

1. Where are you from?

- a. EU citizen
- b. non-EU citizen

2. What field of an internship are you searching for?

- a. Economical field (accountancy, finances, marketing etc.)
- b. Mechanical engineering fields (energetics, robotics etc.)
- c. IT
- d. _____

3. Are you currently studying a bachelor's degree or a master's degree?

- a. Bachelor's degree
- b. Master's degree
- c. _____

4. What competencies can you offer to the companies?

- a. Flexibility
- b. Knowledge in the field
- c. Communication skills
- d. Basics of Czech language
- e. Teamwork abilities
- f. _____

5. Would you like to settle down in the Czech Republic after your studies?

- a. Yes
- b. No

6. Have you already known some companies in Moravian-Silesian region before you came here?

- a. Yes
- b. No

7. Did you send your CV to some of the companies in the Czech Republic?

- a. Yes
- b. No

7a. If you have answered yes, what companies?

- a. _____

8. In what period would you like to have an internship?

- a. Since the beginning of the semester (September or February)
- b. During the holidays (June to August)
- c. _____

9. How long should be the internship?

- a. 3-8 weeks
- b. 9-16 weeks
- c. More than 16 weeks

10. How much time would you have for an internship a week?

- a. 5-8 hours
- b. 9-16 hours
- c. More than 16 hours

11. Are you searching for a paid internship?

- a. Yes
- b. No

12. Would you use services of external company to find an internship?

- a. Yes
- b. No

13. Do you have any proposals or ideas for the future services of Expat centre?

- a. _____